

Az általános forgalmi adóra elkövetett költségvetési csalás büntett felderítésének általános vázlata

Nemzeti Köszolgálati Egyetem

Rendészettudományi Kar

Bűnüldözési és Gazdaságvédelmi Tanszék

Pénzügyi nyomozói szakirány

Konzulens: Dr. Gáspár Miklós r. alezredes, tanár

Dr. Dávid Róbert püör. alezredes, tanár

A dolgozat lezárásának dátuma: 2014. október 27.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

T a r t a l o m j e g y z é k

ELŐSZÓ	4
1. A TITKOS INFORMÁCIÓGYŰJTÉS	5
1.1. A titkos információgyűjtésről általában	5
1.2. A bűnügyi és a katonai célú felderítés	6
1.3. A titkos felderítés	7
1.4. Nyomozati tevékenység titkosan beszerzett bűnügyi információk alapján	8
1.5. A titkos információgyűjtés erői, eszközei és módszerei.....	9
1.6. A pénzügyi bűncselekmények felderítése	12
1.6.1. Nyomozószolgálat kialakulása a Vám-és Pénzügyőrségnél.....	12
1.6.2. Hatáskörös bűncselekmények	13
2. AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE	15
3. AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ LEGFONTOSABB JELLEMZŐI.....	18
3.1. Az ÁFA jellemzői.....	18
3.2. A fordított adózás	19
3.3. Elkövetési magatartás áfá-ra elkövetett költségvetési csalásra	21
4. A SZERVEZETT ÁFACSALÁS.....	25
4.1. Az ÁFA csalások közös vonásai.....	25
4.2. A szervezett ÁFA csalások felderítése	27
4.2.1. ÁFA regisztráció előtti ellenőrzések	27
4.2.2. ÁFA regisztráció utáni ellenőrzések.....	28
5. EGY ÁFA CSALÁSOS ÜGY FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA	29
6. ESETTANULMÁNY	32
7. ÁFA CSALÁSOK FELDERÍTÉSE MAGÁNNYOMOZÓI SZEMSZÖGBŐL.....	37
7.1. A másodlagos károk	39
7.2. Magánnyomozó alkalmazásának előnyei	40
8. ÁFA CSALÁSOK ESETÉBEN SZÁMBA VEHETŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK	43
8.1. Javaslataim.....	43
8.2. Statisztikai adatok általános forgalmi adóra elkövetett adócsalásról, költségvetési csalásról	45

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

ÖSSZEGZÉS	47
FORRÁSJEGYZÉK	48
ÁBRAJEGYZÉK.....	51
MELLÉKLETEK.....	52

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

ELŐSZÓ

*„Néha az az egyetlen megoldás, hogy felnyitod a problémát, és jó mélyen átvizsgálod.
Megtalálod a gyenge pontjait, aztán pedig nem riadhatsz vissza attól, hogy egyenesen
nekitámadj.”¹*

Azért választottam ezt a témát, mert úgy gondolom, hogy kiemelt figyelmet kell fordítanunk az ÁFA csalások minél hatékonyabb felderítésére, hiszen az általános forgalmi adó az egyik legjelentősebb költségvetési bevételi forrása Magyarországnak. Mintegy 26%-át tette ki a központi költségvetés bevételeinek 2013-ban (lásd 2. számú melléklet). Továbbá arról sem szabad megfeledkezni, hogy a Nemzeti Adó-és Vámhivatal létrehozásának egyik kiemelt stratégiai célja az ÁFA csalások visszaszorítása, ugyanis Magyarországon rendkívül elszaporodtak ezek a visszaélések.

Úgy vélem, hogy a titkos információgyűjtés erői, eszközei, módszerei, valamint a csalási folyamat és szereplőinek megfelelő ismerete elengedhetetlen „a csalók elleni harcban”. Ennek tükrében készült dolgozatom is, melynek **célja elsősorban megoldást találni ezen kiemelten fontos adónemet érintő csalárd tevékenységek felderítésére a titkos információgyűjtés erői, eszközei és módszerei segítségével. Másodrészt pedig szeretnék rámutatni az ÁFA csalások felderítésében rejlő nehézségekre, hiszen mindannyiunk érdeke megoldást találni e problémára, mivel a költségvetés az ország minden polgárát közvetlenül érinti. Továbbá azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy az uniós közös kassza tagállami befizetéseinek egy jelentős része, nagyjából tíz százaléka az általános forgalmi adóból jön be. Tehát ebben a vonatkozásban nemcsak az ország érdeke, hanem nemzetközi érdek is fűződik a probléma megoldásához.**

¹ <http://www.citatum.hu/szo/megold%E1s/3>

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

1. A TITKOS INFORMÁCIÓGYŰJTÉS

Mielőtt ismertetem az ÁFA csalások közös vonásait, lényeges elemeit, ellenőrzési metódusait, azelőtt szeretnék kitérni a titkos információgyűjtésre, annak szerepére és jelentőségére e csalások vonatkozásában. A titkos információgyűjtés eszköztára nélkül e bűncselekmény típus felderítése nem lehetne megvalósítható.

1.1.A titkos információgyűjtésről általában²

Az információszerzés mondhatni egyidős az emberiséggel, hiszen már az első államalakulatok előtt is fontosak voltak az ún. kémek tevékenységei, ugyanis akár egy törzs fennmaradása függhetett attól, hogy rájönnek-e a környező törzsek hódító szándékára vagy sem.

A bűnüldöző szervek már ősidők óta alkalmaznak olyan leplezett erőket, eszközöket és módszereket az egyes bűncselekmények felderítésére, megelőzésére, a megkezdett bűncselekmények befejezésének megakadályozására és az elkövetők felkutatására, melyek segítségével titokban tarthatják bűnüldözési célú tevékenységüket.

Figyelemfelhívásként megjegyezném, hogy nemcsak a bűnüldöző szervek, hanem a bűnelkövetők is végeznek titkos információgyűjtést, annak érdekében, hogy cselekményüket leplezzék. Cselekményük sikere érdekében a tudomány és a technika legmodernebb vívmányait alkalmazzák. Ezért rendkívül fontos, hogy a bűnüldöző szervek fejlettebb eszközökkel és módszerekkel rendelkezzenek, mint a bűnelkövetők, hiszen ennek hiányában jelentős mértékben lecsökkenne a felderítések száma.

A titkos információszerzés nemzetközileg is elismert és alkalmazott eleme a bűnüldözői munkának, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a titkos eszközök alkalmazása emberi jogokat sérthet, amire viszont a bűnüldözés eredményessége és ezáltal mások emberi jogainak védelme érdekében a törvény jogállami keretek között felhatalmazást

² Dr. Balla Lajos: Adalékok a titkos információgyűjtés, valamint a titkos adatszerzés kriminalisztikai és eljárási szabályaihoz <http://www.debreceniiteltotabla.hu/doc/bunteto/TitkosAdatgyujtes.pdf>

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

ad a bűnüldöző szerveknek. Nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egyes tagállamai nemzetközi alkotmánya is engedélyezi az emberi jogok korlátozását, ha erre nyomos érdekből van szükség és ezt is csak pontos szabályokkal és törvényi normákkal körülírt keretek között.

A hatályos jogalkalmazás szerint az emberi jogok sérelmének lehetséges mértéke szerint különbséget kell tenni engedélyhez nem kötött, pontosabban ún. külső engedélyhez nem kötött, illetve ügyészi jóváhagyással folytatható vagy bírói, illetőleg igazságügyi engedélyhez kötött változatok között.

További fontos jellemzője a titkos információszerzésnek, hogy a nyomozás elrendelése előtt és a büntetőeljárás megindítása után a nyomozati szakban egyaránt alkalmazható módszer, melynek ténye, technikai részletei, az így nyert adatok, továbbá az együttműködő személyek kiléte titoknak minősül az alkalmazott módszerek hatékonysága és az eljárásokban közreműködők biztonsága érdekében.

A titkos információszerzést a bűncselekmény gyanújának megalapozása vagy kizárása, illetőleg az előbbi esetben a büntetőjogi felelősség büntetőeljárás keretében történő érvényesítése érdekében alkalmazzák a bűnüldöző szervek, de ha a titkos információszerzés útján nyert adatok alapján nem kerül sor a büntetőeljárás megindítására, akkor az így nyert adatokat meg kell semmisíteni. Az adatokat a megsemmisítésig az ügyész, míg a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés vonatkozásában az engedélyező bíró is jogosult megismerni.

1.2. A bűnügyi és a katonai célú felderítés

A következőekben a bűnügyi és a katonai célú felderítés közötti legfontosabb eltérésekre szeretnék rávilágítani.

A hírszerzés fogalma mára szorosan összekapcsolódott a kémkedéssel, és a kémelhárítással, vagyis a politikai nemzetek egymással szemben és egy között folytatott információgyűjtésével és annak megakadályozásával. Ezen tevékenységnek azonban csak csekély részét képezi a bűncselekmények és a nemzetközi bűnözés figyelemmel kísérése érdekében folytatott tevékenység és ez is a nemzetközi hírszerzés körébe tartozik. A nemzetközi hírszerzésről elmondható, hogy a konkrét ügyek feldolgozásán túl zajlik általános jellegű információszerzés

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

is. Általános jellegű információszerzés alatt a másik állam tevékenységének és magatartásának figyelemmel kísérése értendő.

A bűnügyi nyomozást és felderítést szolgáló titkos információgyűjtés ellentétben a nemzetközi hírszerzéssel soha nem általános jellegű. Néhány kivételtől eltekintve mindig egy adott konkrét ügy vonatkozásában folytatják. Ezért is rendkívül találó a felderítés szó e tevékenység lefedésére.

Ha mélyebbre ásunk a felderítés és a hírszerzés fogalmában láthatjuk, hogy céljukban sem egyeznek meg teljesen. Hiszen a katonai hírszerzés célja az, hogy az ellenség minél szélesebb körű megismerését lehetővé tegye, vagyis annak szerevezettségét, eszközeit, terveit, taktikája stb. A bűnügyi felderítés célja pedig már inkább az elkövető cselekményének vagy konkrét tevékenységének és személyének megismerése. Azonban a hírszerzésnek és a felderítésnek közös célja is van, mégpedig az, hogy a legfelső vezetés stratégiai lépéseit, a középvezetés taktikájának kialakítását támogassa, továbbá a végrehajtó szint tevékenységét adatokkal és információkkal szolgálja.³

1.3. A titkos felderítés⁴

„Kriminológiai szempontból a titkos felderítés megismerő tevékenység. Olyan fajta tevékenység, amely a bűnüldöző hatóságoknak a bűncselekmények feltárására irányuló titkos módszerekkel végrehajtott megismerő tevékenysége, a kriminális események megelőzése, megszakítása és bizonyítása céljából. Ennek a megismerési folyamatnak négy elemet lehet elkülöníteni: külön kell kezelni a felderítés célját, külön a felderítési tárgyat, a felderítés alanyát, illetőleg a felderítés módját.”

Finszter Géza szerint a felderítés három célja a hatályos jogi szabályozás alapján a felderítés nemzetbiztonsági bűnüldözési és igazságszolgáltatási célja.

A felderítés tárgya a bűncselekmény, a gyanús magatartás vagy annak, közvetlen kockázatának vizsgálata.

³ Lantos Mihály (2012): A bűnügyi hírszerzés története, Nemzeti Közszerológati Egyetem, 2012

⁴ Finszter Géza: A titkos információgyűjtés szabályozása a hatályos jogban. Kriminológiai tanulmányok OKRI kiadványa Budapest 2000.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

A felderítés alanyának a nemzetbiztonsági szolgálatok és a bűnüldöző hatóságok minősülnek.

A felderítés módja esetében mindig a felderítő erőkre, eszközökre, módszerekre és alkalmazásuk eljárási formáira kell gondolnunk.

A titkos felderítés esetében érdemes szót ejteni a felderíthetőség kérdéséről és a bizonyíthatóság problémájáról.

Dr. Finszter Géza szerint: „a felderíthetőség arra ad választ, hogy milyen feltételek mellett juthat a kriminális cselekmény a hatóság tudomására és milyen további műveletek, szükségesek ahhoz, hogy a hatóság a maga számára sikerrel tárja fel a bűnös magatartás valamennyi mozzanatát. A bizonyíthatóság álláspontja szerint azt tükrözi, hogy milyen mértékben állnak rendelkezésre a bírósági tárgyaláson felhasználható bizonyítékok, melyek megfelelnek a perrendszerű bizonyítás követelményeinek.”⁵

1.4.Nyomozati tevékenység titkosan beszerzett bűnügyi információk alapján⁶

A titkos felderítés alapvető feladata a bizonyítékok felkutatása, valamint az egyszerű és a megalapozott gyanú tisztázása. Ha az elkövetővel szemben még csak egyszerű gyanú áll fenn, akkor a büntetőeljárás törvénye még nem engedi meg, hogy a gyanúsított ellen nyílt, alakszerű nyomozási cselekményeket végezzenek, így csak az informális, vagy az operatív adatszerzési lehetőségek maradnak meg a bűnüldöző szervek számára és azt vizsgálják, hogy az egyszerű gyanút alátámasztják ezen egyéb adatok. Tehát az elsődleges célja a hatóságnak az egyszerű gyanú tisztázása, annak megerősítése vagy elvetése és természetesen ahhoz, hogy a titkos felderítés révén beszerzett adatok felhasználhatók legyenek a nyílt büntetőeljárásban szükséges a minősítés feloldása.

A megalapozott gyanú közlésére csak akkor kerülhet sor, ha törvényes bizonyítékok állnak rendelkezésre az adott deliktum vonatkozásában. Törvényes bizonyíték alatt a titkos felderítés esetében azok a bizonyítékok értendők, amelyeket az erre vonatkozó törvényes eljárásban

⁵ Dr. Balla Lajos: Adalékok a titkos információgyűjtés, valamint a titkos adatszerzés kriminalisztikai és eljárási szabályaihoz <http://www.debreceniitlotabla.hu/doc/bunteto/TitkosAdatgyujtes.pdf>, 70.oldal

⁶ Dr. Balla Lajos: Adalékok a titkos információgyűjtés, valamint a titkos adatszerzés kriminalisztikai és eljárási szabályaihoz <http://www.debreceniitlotabla.hu/doc/bunteto/TitkosAdatgyujtes.pdf>

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

nyílttá tettek. Nyílttá tétel nélkül ugyanis minősített adatot képeznek, tehát ha nem teszik őket nyílttá, akkor nem tekinthetők bizonyítéknak, vagyis olyanok, mintha nem is léteznének. Nyílttá tétel esetében pedig ezekre az adatokra is felépíthető a nyomozás.

A minősített adatoknak rendkívül fontos szerepük van a nyomozásban, hiszen segítségükkel könnyebben képet lehet kapni az elkövetői csoportok tevékenységéről, az elkövetők egymáshoz való viszonyáról és a bűncselekményhez vezető körülményekről.

Ha a bizonyítékok rendelkezésre állnak, a nyomozóhatóság beszolgáltatja ezen bizonyítékokat az ügyésznek, aki a most már rendelkezésére álló bizonyítékok alapján eldönti, hogy vádat emel-e vagy sem. Az ügyész a vádiratnak a bírósághoz való benyújtásával emel vádat. Az ügyészre vonatkozóan megemlíteném, hogy az ő érdeke az, hogy minél hamarabb a büntetőeljárás keretein belül folyjon az ügy, mert a nyílt eljárás megkönnyíti számára a munkát. Ezenkívül nagyon fontos, hogy az ügyész és a felderítő között korrekt, bizalmon alapuló kapcsolat alakuljon ki, mert akkor az ügyésznek kevesebbet kell utána járnia, ellenőriznie és ezáltal gyorsabban el tudja végezni a feladatát. Majd a bíróság az ügyész által benyújtott vádirat alapján dönt a terhelt bűnösségét illetően.⁷

1.5. A titkos információgyűjtés erői, eszközei és módszerei

Magyarországon a titkos információgyűjtésről az alábbi jogszabályok rendelkeznek:

- A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény. VII. fejezete
- A Nemzeti Adó-és Vámhivatalról szóló 2010.évi CXXII. törvény IV. fejezete
- A büntetőeljárásról szóló 1998.évi XIX. törvény
- A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény
- A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény
- Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény

A következőekben ismertetni szeretném felsorolás szinten, a Magyarországon alkalmazandó titkos információ gyűjtés erőit, eszközeit és módszereit.

⁷ 1998.évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

A titkos információgyűjtés erői:

- a.) az informátor,
- b.) a bizalmi személy
- c.) a felderítő szervvel titkosan együttműködő más személyek
- d.) a fedett nyomozó, a titkos megbízott, a kihelyezett munkatárs és a sértetti szerepkör ellátója.

A titkos információgyűjtés eszközei különösen:

- a.) a fedőokirat,
- b.) a fedőintézmény,
- c.) a mutatópénz,
- d.) a titkos együttműködési megállapodás,
- e.) a technikai adatgyűjtő és rögzítő eszközök,
- f.) a krimináltechnikai eszközök
- g.) a speciális akciógépjármű
- h.) nyilvántartások, adattárak.

A titkos információgyűjtés bírói engedély, továbbá ügyészi jóváhagyás, illetve engedély nélkül igénybevehető módszerei:

- a.) a puhatolás,
- b.) a leplezett megtekintés és a leplezett meghallgatás,
- c.) a megfigyelés,
- d.) a környezettanulmány,
- e.) a csapda,
- f.) a mintavásárlás,
- g.) az információvásárlás,
- h.) használó kérelmére történő lehallgatás,
- i.) a sértetti szerepkör ellátása,
- j.) az operáció,
- k.) a játszma,
- l.) az akció,

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

m.) az ürgy, a legenda és a dezinformálás,

n.) az ellenőrzött szállítás.

Az ügyész hozzájárulásával, illetőleg engedélyével alkalmazható titkos információgyűjtési módszerek:

a.) adatkérés,

b.) a feljelentés elutasításának vagy a nyomozás megszüntetésének kilátásba helyezése,

c.) a bizalmi vásárlás és az álvásárlás,

d.) az ellenőrzött szállítás fedett nyomozó igénybevételével

Bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés:

A felhatalmazott szervek bírói engedéllyel az 51. § (1)⁸ bekezdésében meghatározott bűnüldözési célból a súlyos bűncselekmények⁹ esetében, valamint a (3) bekezdésben meghatározott esetekben a nyomozás elrendeléséig

a.) magánlakást és telephelyet titokban átkutathatnak, az észlelteket technikai eszközökkel rögzíthetik,

b.) a magánlakásban és telephelyen történeteket technikai eszközök segítségével megfigyelhetik és rögzíthetik,

c.) postai küldeményt, valamint beazonosítható személyhez kötött zárt küldeményt felbonthatnak, ellenőrizhetik, és azok tartalmát technikai eszközökkel rögzíthetik,

d.) elektronikus hírközlési szolgáltatás útján továbbított kommunikáció tartalmát megismerhetik, az észlelteket technikai eszközzel rögzíthetik, valamint

e.) számítástechnikai eszköz vagy rendszer útján továbbított vagy azon tárolt adatokat megismerheti, rögzítheti és felhasználhatja.¹⁰

⁸ 2010.évi CXXII. tv. 51. § (1)⁴⁵⁰ A NAV bűnügyi főigazgatósága és a bűnügyi főigazgatóság közép fokú szervei (a továbbiakban: felhatalmazott szervek) a Be. által a NAV nyomozóhatósági hatáskörébe utalt bűncselekmény elkövetésének megelőzésére, megakadályozására, felderítésére, megszakítására, az elkövető kilétének megállapítására, elfogására, tartózkodási helyének megállapítására, bizonyítékok megszerzésére, valamint a büntető eljárásban résztvevők és az eljárást folytató hatóság tagjainak, az igazságszolgáltatással együttműködő személyek védelme érdekében - e törvény keretei között - titokban információt gyűjthetnek.

⁹ 2010.évi CXXII. tv. 52.§ 6. pont súlyos bűncselekmény: az a NAV nyomozóhatósági hatáskörébe tartozó bűntett, amelyet a törvény öt évi, vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyeget.

¹⁰ 2010.évi CXXII. tv. 63.§ (1)

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

1.6. A pénzügyi bűncselekmények felderítése

1.6.1. Nyomozószolgálat kialakulása a Vám-és Pénzügyőrségnél

A Vám-és Pénzügyőrségnél a nyomozati munka az 1960-as években kezdődött, amikor 1964-ben Országos Pénzügyőri Nyomozó Csoport és a Vámőrség Nyomozó Csoportja egyesítésre került. A következő állomás az 1973. évi I. törvény volt, melynek 16.§-a meghatározta a Vám- és Pénzügyőrség hatáskörébe tartozó bűncselekményeket. Ezek a csempészet és vámorgazdaság, visszaélés jövedékkel, devizagazdálkodás megsértése, és az adócsalás volt. A 70' es években a következő nyomozó hatóságok léteztek:

- Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága,
- a megyei - és a fővárosi - parancsnokságok,
- a megyeszékhelyeken működő vám- és pénzügyőri szakaszok,
- Budapesten a fővárosi V-VI. kerületi vám- és pénzügyőri szakasz,
- Pest megyében a Buda környéki szakasz.

Majd a 80'as években szervezeti átalakítások eredményeként a vám- és pénzügyőri szakaszokból vámhivatalok lettek, megyeszékhelyi vámhivatalokon belül nyomozó csoportok alakultak és Budapesten létrejött az első profiltizta nyomozóhivatal.

A 90' es években újabb változások következtek be a Vám-és Pénzügyőrség szervezetében.

1992. szeptember 1-én felállítottak 7 megyei nyomozó hivatalt, mely a megyei parancsnokságok felügyelete alá került, majd 1994. március 1-én a további 12 megyei nyomozó hivatal is létrejött. Az országos felügyeleti szervek pedig a Nyomozati és Szabálysértési Főosztály és a Különleges Ügyek Főosztálya lettek.

2000. január 1. létrejött a Központi Bűnüldözési Parancsnokság (A Fővárosi és Pest Megyei Nyomozó Hivatal feladatát és illetékességi területét is átveszi, mellette speciális, országos hatásköre van). Továbbá a megyei parancsnokságoknak megszűnik a nyomozóhivatalok feletti felügyelete és a nyomozószolgálat önálló szolgálati ággá válik.

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

2003. július 1-jén a Nyomozati és Szabálysértési Főosztály, illetve a Különleges Ügyek Főosztálya fúziójával létrejött a Bűnügyi Igazgatóság, majd 2004. augusztus 1. megalakultak a regionális nyomozó hivatalok. 2006. szeptember 15-én pedig létrejött a Közép-Magyarországi Regionális Nyomozó Hivatal.

2011. január 1-jén létrejött a pénzügyi nyomozás új szervezeti rendszere a Nemzeti Adó-és Vámhivatal. A Bűnügyi Főosztálynak önálló elnökhelyettese lett. Szervezeti tagozódását tekintve a Bűnügyi Főigazgatóság a Bűnügyi Koordinációs Főosztályból, a Központi Nyomozó Főosztályból és a Bűnügyi Ellátó Főosztályból áll. Létrejött egy hatékony, befolyástól mentes, modern pénzügyi nyomozó szervezet, mely létrejöttének lehetősége annak köszönhető, hogy a NAV más szakterületektől független szervezet, továbbá hogy a Bűnügyi Főigazgatóság önálló költségvetéssel rendelkezik.

1.6.2. Hatáskörös bűncselekmények

Úgy vélem, hogy a jelenlegi pénzügyi nyomozó szervezetrendszer kialakulásának bemutatása után érdemes néhány szót ejteni a Nemzeti Adó-és Vámhivatal hatáskörébe tartozó bűncselekményekről is.

A 2013. július 1-jén hatályba lépett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény Különös Részében nevesített bűncselekmények közül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal nyomozóhatósági jogkörébe utalt bűncselekmények a következők:

- nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (Btk. 327. §),
- nemzetközi gazdasági tilalom megszegése feljelentésének elmulasztása (Btk. 328. §),
- haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés (Btk. 329. §),
- kettős felhasználású termékkel visszaélés (Btk. 330. §),
- orgazdaság, ha vámellenőrzés alól elvont nem közösségi árura vagy jövedéki adózás alól elvont termékekre követik el (Btk. 379. §),
- bitorlás (Btk. 384. §),
- szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 385. §),
- védelmet biztosító műszaki intézkedés kijátszása (Btk. 386. §),

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

- jogkezelési adat meghamisítása (Btk. 387. §) és iparjogvédelmi jogok megsértése (Btk. 388. §),
- társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés (Btk. 395. §),
- költségvetési csalás (Btk. 396. §),
- költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása (Btk. 397. §), jövedékkel visszaélés elősegítése (Btk. 398. §),
- számvitel rendjének megsértése (Btk. 403. §),
- csődbűncselekmény (Btk. 404. §), engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység (Btk. 406. §),
- versenytárs utánzása (Btk. 419. §),

továbbá a fenti bűncselekményekkel összefüggésben elkövetett:

- közokirat-hamisítás (Btk. 342-343. §),
- hamis magánokirat felhasználása (Btk. 345. §),
- egyedi azonosító jellel visszaélés (Btk. 347. §),
- bélyeghamisítás (Btk. 391. §),
- pénzmosás (Btk. 399-400. §)
- és a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása (Btk. 401. §).¹¹

Ezen tényállások közül kiemelném a dolgozatom szempontjából releváns költségvetési csalás tényállását. A költségvetési csaláson belül is az ÁFA csalásokról szeretnék néhány szót ejteni. Költségvetési csalás vonatkozásában a legtöbb feljelentés az ÁFÁ-val kapcsolatban történik. Ez akkor fordulhat elő, ha az adóbevallással, jelen esetben ÁFA bevallással az adóhatóságot megtévesztik, mert például nullás adóbevallást nyújtanak be az adóhivatalhoz, miközben számlákat állítanak ki és ezeket nem szerepeltetik a könyvelésben, a kiállított számlák tartalmát nem vallják be és nem fizetik be a költségvetésbe. Tehát az ÁFA csaláshoz tartozik a fent említett fiktív számlázás, továbbá ezen felül a körhintaügyletek, az adóminimalizálás és a jogosulatlan áfa visszaigénylés is.¹²

¹¹ <http://www.nav.gov.hu/nav/bunugy/buncselekmenyek/buncselekmenyek.html>

¹² <http://www.drszeiler.hu/hu/szolgalatasaink/buntetojogi-kepviselet-gazdasagi-buncselekmenyek>

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

2. AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE¹³

A legtöbb országban hozzáadott-érték adó a neve. Nagy Britanniában, Észak-Írországon és az angol nyelvterületeken általában a VAT kifejezést használják (Value Added Tax). Spanyolországban az IVA rövidítést alkalmazzák (Impuesto sobre el Valor Anadio). A németek a Mehrwertsteuer (Mwst) elnevezéssel illetik, míg a svédek, a norvégok és a dánok a MOMS vagy MUMS rövidítést használják.¹⁴

Magyarországon: általános forgalmi adó (azaz: ÁFA). Majdnem minden termékre és szolgáltatásra kiterjed és rendszerint többféle adókulcsa van.

A hozzáadott- érték adó gondolata már 1918-ban az USA-ban felmerül a szakirodalomban, azonban elsősorban európai találmány. 1919-ben Németországban konkrét javaslatot tettek a bevezetésére.

Az általános forgalmi adót először 1954-ben Maurice Lauré, a francia adóhatóság igazgatója vezette be Franciaországban, melynek francia neve: Taxe sur la Valeur Ajoutée (TVA). Kitalálója azonban egy német üzletember, Wilhelm Von Siemens volt. 1954. április 10-étől csupán a legnagyobb cégek fizették, majd később fokozatosan kiterjesztették az összes szektorra. Franciaország állami adóbevételeinek még mindig az ÁFA teszi ki a legnagyobb részét, mintegy 45 százalékát. Az EU tagállamai számára ma kötelező, és a tagállamok kötelesek a befolyt ÁFA bizonyos százalékát átutalni a közösségi költségvetésbe.

Az ÁFA története az USA-ban a 80-as években kezdődött, amikor az amerikai kormányzat és az adóhivatal olyan megoldást keresett, amellyel meg lehet szüntetni az állampolgárok személyi jövedelem adóját. Kiszámolták, hogy ha minden eladott termékre tíz százalék forgalmi adót vetnek ki, akkor az USA-ban meg lehet szüntetni a személyi jövedelemadót, ugyanis az ÁFÁ-ból befolyó pénz a számítások szerint többszörösen is fedezte a személyi jövedelem adóját. Végül a kormány úgy döntött, hogy a több pénz nem lehet gond, így nem törölték el a személyi jövedelemadót, viszont az ÁFÁ-t bevezették. A kalkulációk során azt is kiszámolták, hogy ha az ÁFA összege tíz százalék alatt marad, akkor minimálisra szoríthatók az ezzel kapcsolatos csalások és visszaélések. Az USA-ban így ÁFA egyik államban sem éri el a tíz százalékot. (lásd 1. számú melléklet). Az ÁFA politika ennek ellenére az Európai

¹³ Ilonka Mária (2004): Az adózás története az őskortól napjainkig, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

¹⁴ Burján Ákos-Sándorné Új Éva-Sztanó Imréné-Vigvári András (2012): Adótani Alapok, SALDO Kiadó, Budapest 133.o.

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

Unióban teljesedett ki a legjobban.

Magyarországon azonban csak 1988. január 1-jén került sor a nálunk általános forgalmi adónak (ÁFA-nak) nevezett hozzáadott-érték adó bevezetésére. Az általános forgalmi adót az 1987.évi V. törvény vezette be Magyarországon, melynek helyébe először az 1989.évi XL. törvény, majd az 1992.évi LXXIV. törvény lépett, 2008. január 1-jétől pedig az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa törvény) van hatályban. A magyar áfa törvény mind elveit, szerkezetét, szabályait tekintve megfelel az európai uniós követelményeknek. A World Tax Index 2012. évi táblázata alapján egyértelműen látszik, hogy amikor még csak húsz százalék volt Magyarországon az ÁFA, akkor az áfa kulcsok nagyságát illetően a középmezőnyben voltunk, majd 2010-től a legrosszabb helyre kerültünk (lásd. 4. számú melléklet).

Az átláthatóság kedvéért pedig a következőekben szeretnék kitérni az egyfázisú, a többfázisú és a halmozódó modellekre. Vajon melyik modell a leghatékonyabb?

Európában a **többfázisú** adó van jelen, amely azt jelenti, hogy a termelés és a kereskedelem minden lépcsőjében az eladó befizeti az áfát, majd a számlában a vevővel kifizetteti. Ha azonban a vevő nem az áru végső fogyasztója, akkor ő is visszaigényli ezt az áfát az államtól. Tehát valódi adóbevétel csak akkor lesz az áfából, ha az árut végső fogyasztó megveszi.

Halmazódó forgalmi adó a világon nagyon kevés helyen van. Ebben az esetben is a termelés és a kereskedelem minden lépésénél be kell fizetni az áfát, de azt nem lehet visszaigényelni, végleges költség lesz. Ha az árut sokszor eladják, akkor sokszor kell megfizetni utána az áfát, vagyis többszöröződik az adóteher.

Egyfázisú forgalmi adórendszer esetében, csak akkor kell megfizetni az áfát, amikor a kiskereskedelemben a végső vevőnek eladnak valamit. A nagykereskedelemben viszont nem kell adót felszámítani. Ennek köszönhetően az adó nem halmozódik.

Miután az előzőekben meghatároztam e három rendszer lényegét, kitérnék a hátrányaikra.

Ha egy ország halmazódó adórendszert vezet be, akkor erőteljesen elkezdi riasztani a tőkét. Ugyanis ebben az esetben nem érné meg a külföldi befektetőknek ide hozni a beruházásaikat a többszörös adózás miatt. Úgy vélem, hogy ez a legnagyobb hátránya a halmazódó adónak.

Az egyfázisú rendszerben a cégeknek maguknak kell, az értékesítés pillanatában meghatározniuk, hogy végső fogyasztásról van-e szó vagy sem. Itt a bizonyítás elég nehéz.

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

Hogyan tudjuk eldönteni, hogy az a kereskedő, aki megvette az áruját, az nem a végső fogyasztó, tehát az adót sem neki kell felszámolni? Erre szolgálnak a különféle céges nyilatkozatok, továbbá utólag nyomon követhető ellenőrzési rutinok, rendszerek.

Az európai adórendszerben az eladónak nem kell eldönteni, kitalálnia, hogy aki megvette az áruját, az végső fogyasztó-e. Neki mindenféleképpen adót kell fizetnie. Vevő pedig, ha nem végső fogyasztó, akkor visszaigényli az adót. A többfázisú rendszerben az adóhatóság dolga, hogy ellenőrizze azt, hogy mindenki jogosan kérte-e vissza az adót.

Tehát míg az egyfázisú rendszerben az árusító cégek feladata az ellenőrzés, és ha rosszul mérik fel a vevőt, akkor ők, mint eladók felelnek a meg nem fizetett adóért, addig a többfázisú rendszer esetében nem kényszerítik rá az eladókra. Az ellenőrzés az adóhatóság kezében marad.¹⁵

Összességében elmondható, hogy mindegyik rendszernek vannak előnyei és hátrányai is. Véleményem szerint, nem lehet, biztosan kijelenti, hogy ha lecserélnék a magyar rendszert az amerikai rendszerre, akkor megoldódnának a problémák. Szerintem a meglévő rendszeren kellene finomítani, mely gondolat a Megoldási javaslatok című fejezetben részletesebb kifejtésre kerül.

¹⁵ http://afatoprengo.blog.hu/2014/02/23/az_amerikai_afa

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

3. AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ LEGFONTOSABB JELLEMZŐI¹⁶

3.1. Az ÁFA jellemzői

Az általános forgalmi adó, olyan végső fogyasztást terhelő adó, amelyet a termelés és a forgalmazás minden fázisában meg kell számítani, de az adóalanyoknál csak a hozzáadott érték után keletkezik fizetési kötelezettség.

Jogi háttere: Az általános forgalmi adóról szóló 2007.évi CXXVII. törvény, 2006/112/EK irányelv a közös hozzáadott érték adórendszerről, 282/2011/EU végrehajtási rendelete a közös hozzáadott értékadó rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról.

Az ÁFA rendszer működtetésének célja:¹⁷

- az állami költségvetés feladatainak ellátásához szükséges bevétel biztosítása,
- a piacgazdaság igényeit kielégítő versenysemlegesség biztosítása
- Európai Unió követelmények érvényesítése

Az ÁFA jellemzői:¹⁸

- általános adó: minden termelésre, eladásra, exportra, importra kiterjed
- forgalmi típusú adó: az értékesítésnél kell az adót fizetni
- több-, össz-fázisú adó: a termelés és a forgalmazás minden szakaszában kell fizetni
- nettó típusú adó: nem tartalmaz halmozódást
- közvetett adó: az adófizetésre kötelezett és az adóterhet viselő személy nem ugyanaz
- hozzáadott érték- adó: az eladási és beszerzési ár különbsége után kell megfizetni
- fogyasztási adó: a végső felhasználót terheli
- verseny semleges: független a piaci viszonyoktól

¹⁶ 2007.évi CXXVII.törvény az általános forgalmi adóról

¹⁷ Burján Ákos-Sándorné Új Éva-Sztanó Imréné-Vigvári András (2012): Adótani Alapok, SALDO Kiadó, Budapest 136.o.

¹⁸ Dr. Herich György (2011): Adótan, PENTA UNIÓ Zrt. Budapest

Galántainé Máté Zsuzsanna (2004): Adó(rendszer)tan EU-konform magyar adók , AULA Kft. Budapest

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

- eredmény semleges: független a vállalkozás eredményességétől
- szervezet semleges: független a vállalkozási formától

Előnyei:

- stabil költségvetési bevétel,
- általános kötelezettség, jellemzően nem lehet elkerülni.
- „érdekeltté” teszi a gazdaság szereplőit a korrekt számlázásban, és ez a társasági nyereségadó növekedését is eredményezi. (számlaadás)
- Az állampolgárok viszonylag gyorsan megszokják („rejtett adó”).

Hátrányai:

- a többi adóval szemben visszaigényelhető, negatív adó is keletkezhet. („ÁFA csalás” lehetősége),
- az adó nem mindig folyik be az államkasszába,
- komoly az adminisztrációs terhe,
- a szegényebbeket nagyobb arányban sújtja, mivel jövedelmük nagyobb részét költik fogyasztásra.

3.2. A fordított adózás

Az ÁFA jellemzése körében, úgy vélem mindenféleképpen érdemes néhány gondolatban megemlíteni, hogy mi is az a fordított ÁFA, mire jó és miért nem támogatja bevezetését az Európai Unió.

Fordított adózási rendet az adócsalások elhárítása érdekében vezették be.

Eseteiben a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett.

Lényege, hogy a végfelhasználó fizeti meg az áfát, míg a kereskedelmi láncolatban mondhatni nulla ÁFA van jelen. Ennek köszönhetően nem lehet áfát csalni, hiszen mindenképpen megfizetik az áfát. Itt már ugyan nincs csalás, de költséget itt is le lehet írni. Ez a költségeírás azonban már a társasági adót érinti, amely olyan alacsony, hogy Magyarországon nem érdemes ezzel csalni.

A fordított ÁFA lényegében a sales tax megfelelője. A fordított ÁFA esetében is a lánc végén történik a fizetés, akár az Egyesült Államokban. Az Európai Bizottság észlelte a fordított ÁFA pozitív hatásai, így engedékenyebb a rá vonatkozó szabályozást illetően is. A szabályozás

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

azonban még mindig szigorú és sok megkötést tartalmaz. Néhány példa: a termékek végfogyasztói nem lehetnek magánszemélyek és elsősorban takarmányokra, alapanyagokra lehet bevezetni. Alkalmazásának feltételei, hogy az ügylet teljesítésében érintett felek mindegyike belföldön nyilvántartásba vett adóalany legyen, továbbá egyiknek se legyen olyan jogállása, amely miatt tőle adó fizetése nem követelhető.

Az unió azért viszolyog e típusú adótól, mert teljesen felborítja az egységes rendszert és sérti az áruk szabad mozgásának alapelvét. Az unió véleménye az, hogy vagy mindenhol egységesen kellene bevezetni, vagy sehol. Egyszerre történő bevezetése viszont veszélyes lenne a költségvetések szempontjából. Ugyanis a fordított áfánál az államhoz ritkábban érkeznének befizetések, mint a hagyományos áfánál, mely folyamatos bevételt jelent. Ez a ritkábban érkező bevétel még a legerősebb államoknak is komoly likviditási gondokat okozna. Az unió másik érve a fordított ÁFA ellene, hogy az uniós közös kassza tagállami befizetéseinek egy jelentős része, körülbelül tíz százaléka áfából megy be. Összességében elmondható, hogy ha borul az ÁFA rendszer, akkor az a közösségi bevételeken is meglátszik.¹⁹

Fordított adózás (142.§): Termék és szolgáltatáskör

1. építési szerződés alapján ingatlan (ingatlanrész) megrendelőnek történő átadása,
2. ingatlanhoz kapcsolódó alábbi szolgáltatások nyújtása:
 - építési-szerelési,
 - átalakítási és
 - bontási,
 - fenti ingatlanügyletekhez munkaerő kölcsönzése, kirendelése, személyzet biztosítása;
3. hulladékok értékesítése
4. Két évnél régebben használatba vett beépített ingatlan és építési teleknek nem minősülő beépítetlen ingatlan választás alapján adókötelessé tett értékesítése;
5. az adós és hitelező között a lejárt követelés kielégítésre szolgáló dologi biztosítékként szolgáló termék (pl. zálogtárgy) értékesítése;
6. felszámolási eljárás alatt álló általi tárgyi eszköz és 100.000 Ft-ot meghaladó értékű termék értékesítése

¹⁹ <http://index.hu/gazdasag/2013/12/10/afa/>

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

A fordított adózásra vonatkozó Európai Unió szabályok közé tartozik az Európai Unió Tanácsának a közös hozzáadott-értékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK rendelete, mely az úgynevezett 6-os direktívát (77/388/EGK tanácsi irányelv) váltja fel.

A fordított adózás alkalmazását az adópolitika csak indokolt esetben teszi lehetővé, méghozzá csak olyan adott területen, ahol azt a terület specialitásai megkívánják, lásd az előző felsorolásban szereplő területeket, hiszen a fordított adózás a főszabálytól eltérő, kiegészítő jellegű elem. Vegyük szemléltető példaként az építőipart, ahol az alvállalkozások vagy jóval később vagy soha nem kapják meg az általuk végzett munka utáni ellenértéket, azonban az ÁFA megfizetésére kötelesek a jogszabályok értelmében. Ennek megoldására szolgál a fordított adózás intézménye, hiszen az adófizetési kötelezettséget a megrendelőre hárítja át, így az alvállalkozó mentesül az adó terhe alól. Így nem történhet meg az sem, hogy a megrendelő olyan áfát von le, amit az alvállalkozó még be sem fizetett. Tehát fordított adózás esetében nincs lehetőség ÁFA visszaigénylésére, annak befizetése nélkül.²⁰

3.3. Elkövetési magatartás áfa-ra elkövetett költségvetési csalásra

Az általános forgalmi adó dolgozatomban szempontjából legfontosabb elemeinek jellemzését, ismertetését követően kitérnék az áfára elkövetett költségvetési csalás büntett elkövetési magatartásainak ismertetésére.

396.§ (1) Aki

a) költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást

- tévedésbe ejt
- tévedésben tart
- valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz
- vagy a valós tény elhallgatja²¹

Más tévedésbe ejtése vagy tévedésben tartása a valóságról helytelen képzet kialakítását vagy fenntartását jelenti abban az esetben, ha a tévedésbe ejtett személy akár a költségvetési

²⁰ <http://nav.gov.hu/data/cms28657/intcikk0706.pdf>

²¹ 2012.évi C. törvény 396.§ A költségvetési csalás

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

bevétel, akár a költségvetési kiadás vonatkozásában kompetenciával bír, és a tévedéssel érintett tények vagy körülmények a költségvetési bevétel vagy kiadás szempontjából meghatározóak.

A **valótlan tartalmú nyilatkozat tétele**, valamint a **valós tény elhallgatása** ugyancsak a költségvetési bevétel megállapítása és beszedése, valamint a költségvetési kiadás folyósítása vagy felhasználása szempontjából releváns tényekre vonatkozhat.

Valótlan tartalmú nyilatkozatnak tekintendő továbbá az adóbevallás vagy a beszámolási kötelezettség elektronikus formában történő teljesítése során megtett valótlan adatszolgáltatással elkövetett megtévesztés is.²²

A valótlan tartalmú adóbevallás nyújtása sokszor közvetett tettes útján valósul meg, illetve az elkövető a bűnös magatartását időben, már az adóbevallás benyújtása előtt is kifejtheti. Ezen bűncselekmények elkövetői köre teljesen más nézőpontot igényel, mint például az erőszakos bűncselekmények elkövetői. Az pénzügyi bűncselekmények elkövetői körének tagjaira jellemző, hogy műveltebbek, magasabb fokú iskolai végzettséggel rendelkeznek és általában a társadalom vagyonosabb rétegébe tartoznak, ezáltal meg tudják fizetni a legjobb könyvelőket és ügyvédeket. Ez azt jelenti, hogy egyrészt nagyon megnehezítik a felderítők/ nyomozók dolgát a bizonyítás terén, másrészt, ha mégis sikerül valamit rájuk bizonyítani, akkor a magas színvonalúan képzett ügyvédek mindent megtesznek, azért, hogy a büntetés alól megmenekítsék őket vagy minél kedvezőbb helyzetbe hozzák ügyfelüket. Ez nyilvánvalóan a felderítést és a bizonyítást is megnehezíti, illetve más jellegű módszerek alkalmazását igényli. Ezért nagyobb körültekintést és szakmai felkészültséget igényel az ellenük folytatott harc.

3.4. Egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzés

Az adóigazgatási eljárásról szóló törvény (a továbbiakban: Art.) 2011-es módosításának köszönhetően új intézmény lépett életbe, melynek neve: Egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzés. Azonban ezen ellenőrzés sem valósít meg ellenőrzéssel lezárt időszakot.

A jogintézmény bevezetése számottevő segítséget nyújtott az áfa-ra elkövetett bűncselekmények nyomozása során, mivel korábban egy büntetőügyben felmerült gyanús

²²Blaskó Béla- Hautzinger Zoltán- Madai Sándor- Pallagi Anikó- Polt Péter- Schubauer László (2013): Büntetőjog Különös Rész II. Rejtjel Kiadó, Budapest

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

számla vizsgálatára csak sokkal bonyolultabb és szigorúbb eljárási szabályokhoz kötött adóellenőrzést lehetett elrendelni, amely ellenőrzéssel lezárt időszakot is eredményezett. A büntetőeljárásban különösen nagy jelentősége van az idő múlásának, így a nyomozás nem állhatott le az adóigazgatási eljárás miatt. Jelenleg egy-egy gyanús bizonylatot az adóhatóság gyorsan és koncentráltan tud ellenőrizni, amely ellenőrzés eredményét a nyomozás során akár bizonyítékként is fel lehet használni. Továbbá a kármegállapítás révén jelentős mértékben csökkenhet a szakértői költség.

A következőekben ezt az új intézményt szeretném ismertetni:

- Az adóhatóság az adózónál, illetve az adózónak nem minősülő magánszemélynél a szerződésben foglalt egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytathat le.
- Ez az ellenőrzés kiterjed a vizsgált gazdasági eseményekkel összefüggő adatok, tények, körülmények, iratok, nyilvántartások, így különösen a beszerzések és az értékesítések körülményeinek, a gazdasági esemény személyi és tárgyi feltételeinek, illetve a gazdasági esemény megtörténtét igazoló iratok valódiságának vizsgálatára. Az ellenőrzés alatt tett megállapítások alapján az adóhatóság elrendelheti az adózó, illetve az adózónak nem minősülő magánszemély bevallásainak utólagos ellenőrzését is.
- Az ellenőrzés akkor is lefolytatható, ha az ellenőrzéssel érintett időszakra bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés van az adózónál, illetve az adózónak nem minősülő magánszemélynél folyamatban.
- Az ellenőrzés által feltárt adatokat az adóhatóság jogosult az adózóval közvetlen vagy közvetett szerződéses kapcsolatban állt vagy álló más adózó, illetve adózónak nem minősülő magánszemély ellenőrzésénél a tényállás tisztázása céljából felhasználni.
- Az ellenőrzés során tett megállapítások alapján az adóhatóság megfelelő határidő tűzésével elrendelheti, hogy az adózó iratait, nyilvántartásait, bevallásait a jogszabályokban foglalt előírásoknak megfelelően rendezze, pótolja, önellenőrizze. Azonban ha az adózó ennek határidőn belül nem tesz eleget, az adóhatóság mulasztási bírsággal sújtja.
- Az adóhatóság ellenőrzést folytathat le akkor is, ha az állami adóhatóság a NAV

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BŰNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

nyomozóhatósági hatáskörrel felruházott szerve által feltárt adatok és bizonyítékok alapján bűncselekmény elkövetési értékének megállapítása céljából vizsgálja az egyes gazdasági események valóságát.²³

²³ http://vezinfoklub.hu/cikkek/a_gazdasagi_esemenyek_valodisaganak_vizsgalata

2003.évi XCII. törvény 119/A§ Egyes gazdasági események valóságának vizsgálatára irányuló ellenőrzés

4. A SZERVEZETT ÁFACSALÁS

„A szervezett Áfa csalás az Áfa kötelezettség alóli kibújásra irányuló rendszerek és mechanizmusok felhasználásával elkövetett adócsalás (lehet jogosulatlan ÁFA visszaigénylés vagy az egyébként esedékes Áfa meg nem fizetése) olyan különböző tagállami adóalanyokkal (társaságokkal) végrehajtott konstrukciók segítségével, amelyek nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt működnek.”²⁴

4.1. Az ÁFA csalások közös vonásai²⁵

Nemzetközi vonatkozás: Az egyik legfontosabb közös jellemzője az ÁFA csalásoknak az, hogy legalább két eltérő tagállambeli regisztrált kereskedő vesz benne részt, mivel az ÁFA rendszer lehetővé teszi az áruk adómentes értékesítését közösségi ügyletek esetében. A következő értékesítés alkalmával a csaló kereskedő felszámítja és áthárítja az ÁFÁ-t, amit ő nem fizet be a költségvetésbe és így növeli saját profitját. Minél több kereskedő és tagállam vesz részt a láncolatban, annál bonyolultabb az ellenük irányuló vizsgálat.

Közösségen belüli szállítás: A közösségen belüli szállítás tulajdonképpen magába foglalja az ún. ÁFA karusszel csalást, vagy más néven a körhintacsalást. Ebben az esetben a Broker (a nyereségszerző) az, aki Közösségi értékesítéseket végez, így ÁFA visszaigénylő pozícióban lesz, mivel az ÁFA az ő beszerzéseinél jelentkezik, és a kimenő számlái tekintetében a közösségi jelleg miatt nem terheli Áfa fizetési kötelezettség.

Több résztvevő: A bevált módszer az, hogy több közbeékelts kapcsolatot (Buffert) használnak a hiányzó kereskedő (Missing Trader) elrejtésére. A közbeékelts kapcsolatok többnyire szabályosak és alacsony ÁFA egyenleget tartalmazó bevallást nyújtanak be, ezért nem feltűnőek, továbbá bonyolult nyomon követni őket az alkalmazott ellenőrzési és/ vagy kockázatkezelési módszerekkel.

²⁴ Revizori tréning- nemzetközi Áfa-vizsgálati módszertan jegyzet (2011) www.nav.gov.hu 3.o.

²⁵ Revizori tréning- nemzetközi Áfa- vizsgálati módszertan jegyzet (2011) www.nav.gov.hu

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

A szállítók és vásárlók gyors változása: A körhintacsálások szervezői folyamatosan további szállítókat kapcsolnak be a láncolatba és a hiányzó kereskedőket áthelyezik vagy kicserélik új társaságokkal, annak érdekében, hogy a hatóság ne tudja őket nyomon követni.

Nincs bevallás/ ÁFA megfizetés: A karusszel típusú csalási láncolatban az első belföldi kapcsolat a hiányzó kereskedő, aki felszámítja az ÁFÁ-t a belföldi értékesítésekre és beszedi az Áfát a vevőitől, de nem továbbítja az ÁFÁ-t az adóhatóságnak, és ezáltal megteheti azt, hogy az árukat alacsonyabb áron értékesítse, mint amilyen áron ő maga beszerezte. Az ÁFA, amit a hiányzó kereskedő nem fizet be a költségvetésbe tényleges profitként jelenik meg.

Áruáramlás: A láncolaton rendszerint csak papíron fut végig áru a valóságban, de olykor az is előfordul, hogy valós áru jelenik meg e gazdasági tranzakciók esetében. Ezek főleg olyan áruk, amelyek magas értéket képviselnek és könnyű őket szállítani. Ilyen áruk például: a számítástechnikai alkatrészek, a mobil telefonok, az autók, a telefonkártyák, a hústermékek, az üzemanyag stb.

Visszatérő jelleg: Sokszor ugyanazon árukat pörgetik meg többször a karusszelen, kihasználva az áruk beazonosíthatatlanságát. Ezáltal a csalás szervezői számára megtérül az áru összköltsége.

A fizetés módja: Igen gyakori a készpénzben történő fizetés annak ellenére, hogy nagy pénzekről beszélünk. Ennek oka az, hogy a készpénzes fizetést nem lehet úgy nyomon követni, mint a banki utalást. Ha a fizetés banki úton történik, akkor ún. villám átutalás formájában. Ez azt jelenti, hogy a pénz nagyon rövid ideig van a bankszámlán, vagy olyan társaságok számláink, amelyek fizikailag nem létező személyekhez kötődnek. Előfordulhat olyan eset is, amikor a fizetés harmadik féltől érkezik, vagyis nem attól, akinek a számlát küldték.

Az adóhatóság munkamódszerének ismerete: A körhintacsálások legtöbb szervezője már kiismerte az adóhatóság módszereit és ezáltal képesek felmérni, hogy mikor kell

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

változtatni a láncolat felépítésén, vagy mikor kell áthelyezni a csalási tevékenységet egy másik tagállamba.

4.2.A szervezett ÁFA csalások felderítése²⁶

4.2.1 ÁFA regisztráció előtti ellenőrzések

Az ÁFA regisztráció előtti ellenőrzést vagy más néven az ún. preregisztrációs ellenőrzést az Európai Unió több tagállamában is használják az ÁFA azonosító (közösségi adószám) kiadása kapcsán, ahol az adószám és az ÁFA-s számla kibocsátására jogosító ÁFA azonosító szám eltér egymástól. Így a gazdasági társaságoknak az adó számuk mellé az ÁFA azonosítót külön kell igényelniük, ezért is olyan fontos az ÁFA alanyiség történetének ellenőrzése a VIES rendszerből, hiszen attól, hogy egy vállalkozás létezik és működik, még nem biztos, hogy rendelkezett az adott időszakra érvényes ÁFA azonosítóval, vagy rendelkezett ugyan érvényes ÁFA azonosító számmal, de az eltér a számlán feltüntetett számtól.

A tagállamok többségében az ÁFA azonosítót a vállalkozások az adóhivataltól igénylik, Magyarországon viszont egyablakos rendszer működik. Az ÁFA azonosító (mely egyben a közösségi adószám is) igénylésétől számított 2-3 hét elteltével kerülhet sor az ÁFA azonosító kiadására, mert a kiadása előtt az adóhatóság felülvizsgálja a kérelmeket. Ennek során a felülvizsgálatot végzők kérdőívet küldenek a vállalkozás bejelentett címére, és ha a cég nem válaszol, vagy a postai küldeményt nem veszi át, akkor megtagadják az ÁFA azonosító kiadását. Így képesek kiszűrni a csalárd szándékú cégeket.

A következő eset, ha a felülvizsgálók az ÁFA azonosító kiadását kockázatosnak ítélik meg a kérelemben megjelölt tevékenységi kör miatt. Ilyen magas kockázatot magukban hordozó tevékenységi körök például a számítástechnikai eszközök vagy az elektronikai cikkek kereskedelme stb. Ezeknél a tevékenységeknél fellép a körbeszámlázásos csalás gyanúja. Így ezekben az esetekben az ellenőrök előzetes bejelentkezés nélkül kimennek a vállalkozás székhelyére, telephelyére és leellenőrzik, hogy megtalálható-e a bejelentett címen, vannak-e alkalmazottai, van-e megfelelő raktárkapacitása és így tovább, tehát a tevékenység

²⁶ Revizori tréning- nemzetközi Áfa- vizsgálati módszertan jegyzet (2011) www.nav.gov.hu

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

gyakorlásának feltételeit ellenőrzik. Ha ezek alapján a vállalkozást gyanúsnak találják, akkor az ÁFA azonosító kiadását az adóhivatal megtagadhatja.

A preregisztrációs ellenőrzés nagyon fontos a szervezett ÁFA csalások, illetve a karusszel-ügyletek felderítése és megelőzése szempontjából. Ennek hiányában elszaporodhatnak a már eleve adócsalási szándékkal létrejövő vállalkozások.

Erre egy jó példa a magyar rendszer, amely hatalmas kockázatot jelent, mert az ÁFA alanyiség az adóhivataltól független, szinte teljesen automatikus, így a csalárd célú vállalkozások csak akkor keltik fel az adóhatóság figyelmét, mikor már jelentkeznek a káros tevékenység egyértelmű jelei (pl: nagy összegű visszaigénylés benyújtása) könnyű.

4.2.2. ÁFA regisztráció utáni ellenőrzések

Az ÁFA regisztráció utáni ellenőrzési formákat a hiányzó kereskedő és társai felderítése érdekében ajánlott alkalmazni. Ezekkel az ellenőrzésekkel fel lehet deríteni azt, ha a csalók vásárolnak egy nem létező, ÁFA körbe bejelentett céget, vagy „lopnak” egy ÁFA azonosítót, ami valaki máshoz tartozik, vagy ha felhasználják egy már korábban Áfa körbe bejelentett vállalkozásukat.

Az ellenőrzést végzők megkérlik a számlázási láncban résztvevő összes megvizsgált kereskedőt, hogy adjanak át részletes listákat a szállítók és a vásárlók állományáról. Ez lehetővé teszi a csalások igen korai stádiumban való felfedezését.

Összességében elmondható, hogy ha a regisztráció már megtörtént, akkor a szervezett ÁFA csalások felderítését a kockázatos kereskedőknél végzett korai helyszíni szemlék, továbbá a potenciális Buffereknél és Brokereknel folytatott ellenőrzés segítheti.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

5. EGY ÁFA CSALÁSOS ÜGY FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

A korábbi években az ÁFA tekintetében megvalósuló bűncselekmények felderítése túlnyomó részben az adóhatóság ellenőrzési tevékenysége eredményeként valósult meg, amelynek óriási hátránya volt, hogy a nyomozás elrendeléséig rendkívül sok idő telt el, ami a bizonyítékok elvesztéséhez, az elkövetők eltűnéséhez vezetett. A NAV létrehozása óta eltelt néhány évben az adóhatóság és a bünyügyi szolgálatok eredményesebben működnek együtt, felgyorsult az információáramlás, a szakterületek összehangolt és tervezett intézkedésekkel tudnak fellépni az ÁFA csalások szervezett bűnelkövetői ellen. A nyomozó hatósági szervezet a bünyügyi munka két fő területéhez igazodóan felderítési, illetve vizsgálati alegységekből épül fel. A modern pénzügyi nyomozás legfőbb célja az, hogy kihasználva a közös szervezet adta előnyöket, már a bűncselekmények kezdeti stádiumában kapjon információkat és képes legyen olyan operatív vagy nyílt nyomozási módszereket alkalmazni, amellyel a bűncselekmények bizonyítása időszerűvé válik, nem melleleg a súlyosabb károk megelőzhetőek lehetnek.

Ideális esetben az adóhatóság által beszerzett, egyelőre csak az adóelkerülés lehetőségére vonatkozó információk összegyűjtésével és elemzésével keletkező bünyügyi információkat a felderítési terület kapja meg. Amennyiben ezek az információk a NAV tv. 51. §-ban meghatározott célok elérését lehetővé teszik, megindulhat a titkos információgyűjtés a felderítő alegységeknél. A gyakorlatban mivel az elsődleges intézkedések további adatkérésekkel indulnak meg, csak olyan információk feldolgozása célszerű, amelyek alapján a NAV nyomozati hatáskörébe tartozó kétévi vagy ettől súlyosabb szándékos bűncselekmény valószínűsíthető, tekintettel a tv. 59.§-ban írt rendelkezésre²⁷

Ezen belül is a Nemzeti Adó-és Vámhivatalnál általában egy milliárd forint alatti elkövetési érték esetén a régiók, míg egy milliárd forint feletti elkövetési érték esetében a Bünyügyi Főigazgatóság Központi Nyomozó Főosztálya végezheti nyomozást. Érdekességként

²⁷ 59. § (1)⁴⁵⁷ A felhatalmazott szervek vezetői az ügyész jóváhagyásával a kétévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő, szándékos bűncselekmény felderítése érdekében az ügygel összefüggő adatok szolgáltatását igényelhetik.

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

megemlíteném, hogy az adócsalás²⁸ nyomozása már 1999 előtt is hatáskörös volt a Vám-és Pénzügyőrségnél.

Az ÁFÁ-ra elkövetett bonyolult és több társaság bevonásával végrehajtott, körhintacsálós ügyekben, a felderítést az esetek többségében célszerű a Missing Tradertől²⁹ indítani. Az operatív tevékenység elsődlegesen az adatkérésekkel kezdődik, amelyhez külső(ügyészi) engedély szükséges. Az adatok beszerzését és értékelését követően a felderítők puhatolást és helyszíni adatgyűjtést végeznek, kimennek és megnézik, hogy mikor alakult a cég, kik az ügyvezetői, hol a székhelye, telephelye, valós-e, vagyis elvégzik a címellenőrzést.

Az ügyvezető lakcímén környezettanulmányt készítenek, melynek során kikérdezik a szomszédokat, de természetesen e közben fedőtörténetet alkalmaznak.

Amikor már egy szinttel feljebb jutnak a Bufferhez³⁰, akkor a banki adatok és a bevallások vagy az ÁFA-analitika és a bankszámlaforgalmi adatok összehasonlítása következik. Ez az első lépcső.

A lehallgatás előtt lekérik a híváslista forgalmi adatait és elemzik. A híváslistát a távközlési szolgáltatótól szerzik be a nyomozók. A telefon szolgáltatótól kapott cellainformáció alapján a felderítő szerv meg tudja állapítani, hogy a célszemély által használt telefon az adott időben földrajzilag hol volt feltalálható, így adatokhoz jutunk a célszemély mozgása tekintetében.

A lehallgatással párhuzamosan zajlik a tanulmányozó figyelés, ami nem más, mint a célszemély napjának tanulmányozása. A tanulmányozó figyelés arra is jó, hogy a hatóság megjelenése a későbbiekben a környezetnek megfelelő legyen pl: gazdag környékre nem megyek lepukkant autóval.

Tehát a titkos információgyűjtő tevékenység alkalmazása során a felderítő szerv egyre feljebb jut a láncolatban. A nehézséget az okozza, hogy a Bufferek sűrűn változnak és a

²⁸ Az adócsalás tényállását 2012. január 01.-től A Büntető Törvénykönyv költségvetési csalásként nevesíti, majd 2013. július 1-től ismét változott a Büntető Törvénykönyvünk, beleértve a költségvetési csalás tényállását is, de a neve változatlan maradt.

²⁹ Missing Trader-hiányzó kereskedő: A hiányzó kereskedő az a szereplő, aki nem teljesíti az Áfá-ra vonatkozó kötelezettségeit, vagyis Áfa bevallási kötelezettségének nem tesz eleget és/vagy nem fizeti be az Áfát a költségvetésbe. Sok esetben látszólag Ő az a szereplő, aki megvalósítja az adócsalást. A Missing Trader társaságok jellemzően fantom cégek, vagy ún. postafiók cégek, melyek kizárólag kézbesítési megbízott útján érhetőek el.

³⁰ Buffer - közbeiktatott láncszem: A csalás szervezői önkéntesen használnak Buffereket a csalárd láncolat és leleplezésének bonyolultabbá tétele érdekében. A számlák áramlását tekintve a Buffer elméletileg a hiányzó kereskedő után következik és közbeékelődik a hiányzó kereskedő és a Broker közé ez utóbbi elfedése céljából.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

telefonszámokat gyakran eldobják. Ha ilyenkor egy alvó céget raknak be Buffernek, az egyből gyanús lesz a felderítő szervnek és nagy a cég számára a lebukás veszélye. Ha azonban egy teljesen új céget illesztenek be, akkor megnehezítik a felderítő szerv feladatát, hiszen ez esetben kapcsolatokat kell keresnie megerősítésként és ez sokkal bonyolultabb és időigényesebb. Eljutni a Brokerig³¹ évekig vagy legalább egy évig tart.

Ha megvan a megalapozott gyanú, akkor az ügyésszel történt egyeztetést követően megteszik az adott ügyben a feljelentést és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozóhatóságnál megindul a nyílt büntetőeljárás.

Azonban a feljelentés megtétele előtt írnak egy összefoglaló jelentést. Ez a jelentés maga a történet, vagyis ebből látja a vizsgáló, hogy hogy tud bizonyítani és mivel, de az nincs benne, hogy a bizonyítékokat a titkos információ gyűjtés során hogyan szerezték be a felderítők.

A lényeg, hogy a vizsgáló ebből az összefoglaló jelentésből ne tudja megállapítani, hogy a titkos információgyűjtésnek, mely konkrét erőit, eszközeit és módszereit alkalmazták a felderítők. Erről csak szűk kör tudhat. A vizsgáló átnézi, kigyűjti az adatokat, ami hiányzik, beszerzi, szerepeket tisztáz, és ha úgy gondolja, hogy elegendő bizonyíték áll a rendelkezésére ahhoz, hogy behozzák a célszemélyt, akkor kimegy a célszemélyhez és ott házkutatást folytathat, elfogást eszközölhet, tanú-vagy gyanúsított kihallgatást végezhet. De ha ez még nem elég a bizonyításhoz, akkor bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést³² alkalmazhat.

Ha megvan minden szükséges bizonyíték a bűnösség bizonyításához, akkor ismét összefoglaló jelentés készül, megtörténik az iratismertetés és az ügy vádemelési javaslattal az illetékes ügyészségnek megküldésre kerül.

³¹ Broker – nyereségszerző vagy haszonhúzó: A Broker a Buffer speciális formája, ez az a vállalkozás, aki általában az utolsó szem a számlázási láncban. Elnevezése arra utal, hogy ez a társaság az, aki hasznot húz a csalással elérhető alacsony árakból, illetve levonja az Áfát a csalásban vele együttműködő cégektől, így a Broker az aki realizálja a profitot, amelynek érdekében a láncolatot felépítették.

200. §⁶¹⁵ (1) Az ügyész és a nyomozó hatóság bírói engedély alapján az elkövető kilétének, tartózkodási helyének megállapítása, elfogása, valamint bizonyítási eszköz felderítése érdekében a nyomozás elrendelésétől a nyomozás iratainak ismertetéséig az érintett tudta nélkül

a) a magánlakásban történeteket technikai eszközzel megfigyelheti és rögzítheti,

b)⁶¹⁶ postai küldeményt, beazonosítható személyhez kötött zárt küldeményt felbonthat, ellenőrizhet, és azok tartalmát technikai eszközzel rögzítheti, valamint elektronikus hírközlési szolgáltatás útján továbbított kommunikáció tartalmát megismerheti, az észlelteket technikai eszközzel rögzítheti,

c)⁶¹⁷ számítástechnikai eszköz vagy rendszer útján továbbított, vagy azon tárolt adatokat megismerheti, rögzítheti és felhasználhatja (a továbbiakban titkos adatszerzés).

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

6. ESETTANULMÁNY³³

Nyári szakmai gyakorlatomat a Nemzeti Adó-és Vámhivatal Közép- magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóságán töltöttem, ahol több ÁFA csalásos ügybe nyerhettem betekintést. Az általam megismert ügyek közül szeretnék most egyet esettanulmányként hozni.

Az ÁFA csalással érintett termékkörök jellemzően: a kristálycukor, a gabona, a tej, az étolaj, a rizs, a különféle számítástechnikai alkatrészek stb., tehát az egyedi azonosítóval nem rendelkező termékek. Esettanulmányomban is ezen felsorolásba tartozó egyik termékkörrel, a gabonával követték el a család tevékenységet. Most pedig rátérnék arra, hogy miként lehet felderíteni egy kiterjedt, több láncolatos, jelen esetben gabonával elkövetett ÁFA csalást.

Jelen ügy az Észak-alföldi regionális Bűnügyi Igazgatóságának Jász-Nagykun-Szolnok megyei felderítési osztályán indult, titkos információgyűjtés keretében. A felderítő egység az alapinformáció megerősítése érdekében nyíltforrású adatszerzést folytatott, melynek során többek között ellenőrizték az érintett célszemélyek gazdasági kapcsolatait, illetve a cégnyilvántartás adatait. Megállapították, hogy a feltételezett elkövetők többségének a szokásostól eltérően az indokoltnál több gazdasági társaság volt a nevéen. Ezt követően megvizsgálták a gyanús cégek adózási hátterét az adóbevallások bekérésével. Az elsődleges adatok információja megerősítést nyert mivel egyértelműen látszott, hogy az egyik vállalkozás indokolatlanul nagy forgalmat bonyolít, de csak minimális adót fizet be.

Az alapinformáció megerősítését követően elrendelték a Titkos nyomozást a bűncselekményre utaló gyanú megállapítása érdekében. Ezzel párhuzamosan információk merültek fel a Bevetési terület által fogatosított ellenőrzésről, ahol egy kamiont közúton vizsgálatok nem messze a Szlovák határtól nagy mennyiségű gabonával, és a papírok ellenőrzésénél látták, hogy honnan-hova és kitől-kinek szállítják. A közúti ellenőrzés ideje alatt lekérték a vevő magyar cégnek ÁFA bevallását és látták, hogy adóminimalizáló tevékenységet³⁴ folytat. A kamiont tovább engedték, azonban a céget és a célszemély további cégeit tüzetesebb vizsgálat alá vetették. Ebben az eljárásban is lekérték az adóhatósági

³³ lásd: 7. számú melléklet

³⁴ adóminimalizáló tevékenység: nagy forgalom, minimális áfa fizetési kötelezettség

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

rendszerekből a bevallásokat. A bevallásokból látták, hogy adóminimalizást végeznek, vagyis az összes cégen csak átfolyatják papíron az árut. Majd bekérték a bankszámlakivonatokat is. A két eset kapcsán folytatott műveleti tevékenység az adócsalásra utaló gyanút megalapozta, ezért a bizonyítékként felhasználható adatok nyílttá tételét követően feljelentést tettek a vizsgálati terület felé. A soron kívül elrendelt nyomozás keretében azonnali házkutatásokat végeztek az ügyvezető lakhelyén, a könyvelő és a cégek székhelyein.

Az alap történeti tényállások ismertetése után szeretném a láncolatos ügyletek felderítésének és bizonyításának általános meghatározását szemléltetni.

Először is, egy meglévő ügy kapcsán két útról beszélhetünk: az **árunak** és a **pénznek** az útjáról. Mindkettőnek nyomon követhetőnek kell lennie **papír** alapon. Emiatt egy-egy gazdasági esemény ellenőrzéséhez (megvalósult-e) szükség van a gazdasági együttműködés szereplőinek könyvelési iratanyagára, ugyanis ha az nem áll a hatóság rendelkezésére, akkor mondhatni lehetetlen ezen utakat végig követni.

Az áru fizikai útjának végig követéséhez szükség van az ún. CMR okmányra,³⁵ amely tartalmazza a kiállítás helyét és időpontját, a feladó nevét és címét, a fuvarozó nevét és címét, az áruátvétel helyét és idejét, az áru kiszolgáltatás helyét és időpontját, az átvevő nevét és címét, az áru megnevezését, csomagolás nemét, az árudarabok számát, jelét, sorszámát, az áru bruttó súlyát, térfogatát, a fuvar- és mellékköltségeket, a vám-, és egyéb hatósági kezelési utasításokat, nyilatkozatot arról, hogy a fuvarozás a CMR rendelkezése alá esik-e, az áru fuvarlevelét kísérő okmányok jegyzékét, bérmentesítést, jármű rendszámát és a fuvarozó fenntartásait.

Az áru fizikai meglétének ellenőrzésére szükségünk van a gazdasági társaságok ÁFA analitikájára, a szerződésekre, teljesítési igazolásokra és természetesen a számlákra. Ezen iratok birtokában meg tudjuk állapítani ki-kinek, mikor és milyen módon adta át az árut, illetve mi volt a számla ellenértékének fizetési módja. Ezeket az iratokat házkutatások útján tudjuk beszerezni, mely házkutatást a gazdasági társaságok székhelyein kell első körben végrehajtani és amennyiben ezek nem vezetnek, eredményre utána következnek az ügyvezetők lakcímei, illetve a társaságok könyvelői. Amennyiben sikeresen beszereztük a

³⁵ A CMR egy nemzetközi fuvarlevél, amely azt bizonyítja, hogy a fuvarozás szerződés alapján történik.

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

társaságok könyvelési anyagait, ketté válik a nyomozás. Megkezdjük az áru fizikai útjának ellenőrzését és a pénz útjának ellenőrzését.

A pénz esetében amennyiben a számlákon átutalásos fizetési mód van feltüntetve, úgy a társaságok bankszámláin, nyomon követhetőnek kell lennie a kifizetéseknek. A bankok megkeresésével ezt könnyen le lehet ellenőrizni. Amennyiben készpénzfizetések a számlák, úgy a könyvelési anyagból a pénztárnaplóra is szükségünk van, amennyiben az nincs meg, úgy a készpénzes kifizetéseket lehetetlen ellenőrizni.

Ezzel párhuzamosan történik az áru nyomon követése, melynek egyik kiindulási alapja a szerződés és a CMR okmány.

A CMR okmány beszerzését követően lekérdezték a nyomozók, hogy kinek a tulajdonában áll a gépjármű, majd a fuvarozó és a sofőr kihallgatása megtörtént. A sofőr elmondása alapján a gabonát a „Csillag Magtárházba” szállította. A magtárházakról tudni kell, hogy kötelesek nyilvántartást vezetni a betárolt gabona mennyiségéről. Ezen okmányokat a hatóság beszerezte és a gépjárművekre rendszám szerint rákeresett. A nyomozók megállapították, hogy a keresett gabona mennyiség megegyezik a betárolt gabona mennyiségével a keresett időintervallumot illetően. A következő kérdés az volt, hogy vajon mi lett a betárolt gabonával? A nyomozó hatóság e kérdés megválaszolása céljából behívatta az ügyvezetőt, akinek elmondása szerint a keresett gabona a „Nagy Kft.” tulajdonába került, melyet papírral is tudott igazolni. Most már a nyomozó hatóság tudta, hogy a gabona Szlovákiából egyből a „Nagy Kft.-hez” került. Ez a gabona a magtárházban maximum két napot állt, majd a nagy részét a „Nagy Kft.” hajón kiszállította külföldre és a fennmaradó kisebb részét pedig szétterítette Magyarországon. De ez még nem bírt bizonyító erővel.

A következő lépcső a pénz útjának végig követése volt. Sajnálatos módon nem állt a hatóság rendelkezésére a könyvelés, csak a bankszámlaforgalmi adatok és ÁFA analitika, melyek összehasonlításának eredményeként eltérések jöttek ki, de ez még mindig nem volt bizonyító erejű, ugyanis a készpénzes kifizetéseket tartalmazó pénztárnapló szintén nem állt a hatóság rendelkezésére.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

A vizsgálatokhoz hozzátartozik, hogy a számlákon van egy sorszám, melyet minden esetben össze kell vetni a számlatömbbel, hogy megtudjuk, hogy ki és mikor vette meg. Hiszen csak a megvétel után lehet a számlát kiállítani, ha előbb állítják ki az gyanús.

Miután mind a két úton közel azonosak voltak az adatok, ezért jogsegély keretében megkereste a magyar nyomozó hatóság a szlovák nyomozó hatóságot, hogy valós-e a szlovák cég, ha valós, akkor ki az ügyvezetője és az ügyvezetőjét hallgassák ki kint tanúként a gabona eladásának körülményeiről (kinek, mikor, mennyit, ki fizette ki, ki jött érte, ki volt az átadás-átvételnél jelen és ezt a könyvelésben feltűntette- e).

Ezen információk birtokában a hatóság következő lépése az volt, hogy beszerezte a szlovák határhoz legközelebb lévő magyar Buffer cégről a VIES adatokat. Ebből látszik ugyanis, hogy a cég külföldről kitől és mennyi gabonát szerzett be. Ez arra jó, hogy ha a Nagy Kft. feketén, csak papíron szerzi be a gabonát Szlovákiából, vagyis ha csak papíron történik a gabona utaztatása. Ilyenkor a szlovák cég is fiktív. De ebben a példában, a valóságban is Szlovákiából jött be a gabona Magyarország területére.

A Bufferek egymásnak fiktív számlákat állítottak ki, hogy leplezzék a gabona valódi útját, azonban az 1. számú Buffer elmondta a hatóságnak, hogy fizettek neki azért, hogy ügyvezető legyen és nyilatkozott arról is, melyik cégnek állította ki a számlákat, majd a nyomozó hatóság házkutatást végzett e cégnél, melynek során számlákat és szerződéseket foglalt le. A lefoglalt számlák és szerződések alapján a 2. számú Buffernek nem volt bizonyítéka az értékesítésre, ami a „Nagy Kft.” felle irányult, és amihez szükséges gabonát az 1. számú Buffertől szerezte be. Eztután a 2. számú Buffert szembesítették az áru valódi útjával és azzal, hogy ő nem szerepel a fuvarokmányokon, tehát tudjuk, hogy hozzá sosem került gabona a fuvarozó cégtől (se valóban, se papíron). Ha lett volna a fuvarozó cégtől fiktív számlája nem lehetett volna begyanúsítani. Ebből egyértelműen látszik, hogy nem a 2. számú Buffertől, hanem közvetlenül Szlovákiából szerzi be a gabonát a Nagy Kft. Így már fel tudja fejteni a hatóság lépcsőről-lépcsőre a láncot.

A „Nagy Kft.-nek” beszerzési számlája van, ezért visszaigényli az áfát, de mivel egyből ő hozza be a gabonát, amely a birtokába is kerül és a felette elhelyezkedő lánc is fiktív, így a Nagy Kft.-nek kellene megfizetni az áfát. Hiszen ha a 2. számú Buffertől szerezte volna be a gabonát, akkor ennek a Buffernek kellene befizetnie az áfát. Azt azonban itt fontos tisztázni,

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

hogy a fiktív számla kiállítása nem bűncselekmény, csak ha felhasználják, márpedig itt felhasználták, tehát magánokirat-hamisítást követtek el.

A Bufferek általában Pest megyébe vannak bejelentve, mivel itt a legmagasabb a bejelentettek száma, így nehezen ellenőrizhetőek. Vagy nem tesznek, bevallást vagy olyan bevallást tesznek, hogy csak minimális adót kelljen befizetniük. Ezt hívják adóminimalizálásnak. További érdekesség, hogy a Bufferekből álló lánc általában fél évente cserélődik, annak érdekében, hogy ne tudja a nyomozó hatóság végig fejteni a láncot. A fiktív költségvetés beállításával pedig szintén adót minimalizálnak. Ennek a működési elve úgy néz ki, hogy aki befogadja, a számlát az beállítja a könyvelésébe, de aki kiállítja a számlát, az nem állítja be a könyvelésébe, mert akkor áfát kellene fizetnie. Ez a tevékenység, vagyis az adóminimalizálás a hatóság számára körülbelül 8-9 hónapig teljesen feltűnésmentes. Ha azt az utat választja, hogy nem tesz bevallást, akkor maximum 5-6 hónapig marad rejtve, mert a hatóság először azokra száll rá, akik nem tesznek bevallást.

Az összes Buffernek stróman³⁶ az ügyvezetője, ami annyit jelent, hogy a cég ügyvezetője hajléktalan, félig hajléktalan, halálos beteg vagy külföldi személy. De külföldi személynek csak akkor adják az ügyvezetői posztot, ha látják, hogy a céget a bukás veszélye fenyegeti, vagy már nem akarnak vele foglalkozni, hiszen ha egy külföldi ügyvezető feltűnik, azt hamarabb ellenőrzik.

A készpénzes fizetés pedig azért jó választás, mert nem lehet lekövetni könyvelési anyag nélkül, ami ebben az ügyben is nagy gondot jelentett. Az utalás esetén pedig 1 maximum 2 nap alatt átmegy az egész láncolat a pénz és a végén, aki kiveszi a láncból, semmiképpen sem köthető a Nagy Kft.-hez. A mellékelt ábrán látható 1-es vagy 2-es számú személy veszi ki a pénzt. Ha a 2-es számú veszi ki a pénzt, akkor odaadja a szlováknak az őt megillető részt, a többit pedig viszi a „Nagy Kft.-nek”. Ha az 1-es számú veszi ki, akkor először leveszi az őt megillető részt és a többit viszi a „Nagy Kft.-nek.” Természetesen jobb, ha a 2-es számú veszi ki, mert akkor nincs külföldi utalás és ezért kevésbé kelt feltűnést, ebből adódóan pedig tovább marad rejtve a csalárd tevékenység.

³⁶ stróman: Az a személy, aki egy kétes hírű vállalkozáshoz adja a nevét, hogy az igazi bűnösök helyett ő "vigye el a balhét", majd ha a büntetését letöltötte, vagy lecsillapodtak a kedélyek, megkapja a fizetségét. (a német Strohmán szó jelentése szalmabábu) <http://idegen-szavak.hu/str%C3%B3man>

7. ÁFA CSALÁSOK FELDERÍTÉSE MAGÁNNYOMOZÓI SZEMSZÖGBŐL³⁷

Magyarországon a magánnyomozói munkának az ÁFA csalásos ügyekhez kötődő járulékos bűncselekményekkel vagy egyéb káreseményekkel kapcsolatos nyomozás jelenleg még kiforratlan területe. Azonban itt tisztázni kell, hogy a konkrét ÁFA csalások ügyében történő nyomozati tevékenység nem része a magánnyomozó feladatainak.

Az ÁFA csalások esetében általában közvetlenül, vagy közvetve magánkézben lévő gazdasági társaságoknak, vállalkozóknak okoznak hatalmas károkat. Itt van jelentősége a magánnyomozóknak, mert míg egy átlagos szemlélőnek az ÁFA csalásokra az elkövetői vagy a nyomozó hatósági oldalról van rálátása, addig egy magánnyomozó teljesen más oldaláról közelítheti meg a témát, mely megoldási utat jelenthet azoknak a gazdasági társaságoknak és egyéb piaci szereplőknek, amelyek önhibájukon kívül lesznek érintettek ezekben az illegális tranzakciókban, mely valaki számára nyilván busás hasznot hoz.

Bármilyen hihetetlen, de jelenleg nincsenek kiforrott és általánosan alkalmazott nyomozati módszerek az ÁFA csalások kezelésére és ez a tény nem csak a magánszféra, hanem az állami nyomozó hatóságok vonatkozásában is helytálló.

Az ÁFA csalásokat különféle kategóriákba lehet sorolni, eltérő jegyeik alapján. Vannak olyan bűncselekmények, amelyek elkövetői a valós üzleti tranzakcióik során az ÁFA-befizetési kötelezettségük elkerülése érdekében különböző leplező ügyleteket hoznak létre, vagy egészben, vagy részben eltitkolják az ÁFA-befizetési kötelezettségüket. Ebben az esetben valós üzleti tranzakciókról és valós szereplőkről beszélhetünk, ahol alapvetően nem az ÁFA megszerzése a cél, csupán az üzleti tevékenység során keletkezett ÁFA-befizetési kötelezettség kioltása vagy mérséklése. Jellemzően ide sorolhatók a számlavásárlások. E körbe tartozó bűncselekmények igen ritkán jelennek meg a magánnyomozói tevékenység során.

³⁷ Belügyi Szemle 2013/11. 61.évfolyam, Pándi Ákos : Az áfa csalásokkal kapcsolatos magánnyomozásokról (51-72)

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

A következő kategóriába tartoznak azok a bűncselekmények, amelyek esetében az elkövető a költségvetésből próbál meg áfát visszaigényelni valamilyen leplezett ügylettel. Az ÁFA visszaigénylés során azonban már nincs valós üzleti tranzakció és valószínű, hogy az érintett gazdasági társaságok is csak a konkrét bűncselekmény megvalósítása érdekében jönnek létre. Ezek az ún. árupörgetéses ÁFA csalások, más néven körhintacsálás vagy karusszel.

Ezen első két kategóriába sorolt ÁFA csalások fő jellemzői, hogy profi módon összeállított és jól bevált „forgatókönyv” alapján, profi módon kivitelezett bűncselekmények, amelyeket egyértelműen anyagi haszonszerzési céllal követnek el és gyakran hatalmas illegális bevételre tesznek szert.

A harmadik kategóriába azok az ÁFA csalások sorolandók, melyek során az elkövetők célzatosan azért bonyolítanak le – többnyire unión belüli, de országhatárokon átnyúló- üzleti tranzakciókat, hogy megszerezzék az azokkal kapcsolatosan a legális vagy féllegális üzleti partnerek által számukra megfizetett áfát, amelyet azután ők nem fizetnek be a költségvetésbe. Elmondható erről a kategóriáról, hogy ez az első kettő keveréke, hiszen az üzleti tevékenység valós és a cél az ÁFA megszerzése, ami azonban ebben az esetben az unión belüli nettó beszerzés és a hazai bruttó értékesítés közötti különbségből származik és nem a költségvetésből. Tehát egy direkt erre a célra alapított vagy vásárolt cég (fantomcég) – amelynek az ügyvezetője ún.stróman- külföldről, de általában unión belülről vásárol valamilyen terméket ÁFA mentes, nettó áron, majd bruttó, áfás áron értékesíti tovább ezt a terméket gyakran több lépcsőn keresztül, hazai teljesen legális cég vagy cégek számára. A fantomcégek többnyire bevallják az áfát, de nem fizetik be.

Igazán nagy jelentőséggel mégis az első és a második kategóriába tartozó ÁFA csalások bírnak, mind a nemzetgazdaság, mind a magánnyomozó irodák szempontjából, ezért most e két kategória részletesebb jellemzése következik.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

7.1. A másodlagos károk

Másodlagos károk egyrészt a Nemzeti Adó-és Vámhivatal ellenőrzése során keletkeznek, hiszen a Nemzeti Adó-és Vámhivatal az ÁFA csaló láncolat valamely tagjának ellenőrzésétől eljuthat a legális cégig, ebből pedig már egyenesen következik, hogy az elhúzódo vizsgálatok idejére zárolhatja a legális cégek számláján azt az összeget, amely megfelel a költségvetésnek okozott kárral; visszatarthatja a legális cég ÁFA- visszaigényléséből a költségvetésnek okozott kárnak megfelelő összeget; eljárás alá vonhatja a legális cég egyébként valójában mit sem sejtő ügyvezetőjét; látványos nyomozati cselekményeket hajthat végre a legális cég vonatkozásában is, bénítva ezzel a gazdasági társaság ügymenetét és csorbítva a jó hírnevét ; a beépített emberen keresztül kijátszhatóvá válnak a társaság védelmi mechanizmusai, így előfordulhat, hogy olyan helyre történik árukihelyezés, ahonnan annak értéke végül nem térül meg; a beépített és ezzel befolyásolhatóvá tett dolgozó a munkaadója számára nem kellően előnyös ügyleteket köt; a beépített és ezzel befolyásolhatóvá tett dolgozó üzleti titkokat szolgáltat ki a gazdasági társasággal kapcsolatban és ezzel kedvezőtlen piaci helyzetbe hozhatja a céget, továbbá ha az ártatlanságát és a vizsgált ügylettekkel kapcsolatos kellően gondos eljárását a láncolathoz köthető legális cég nem tudja bizonyítani, akkor jó eséllyel megtörténhet, hogy az adóhatóság tőle hajtja be az ügyletek folyamán eltűnt áfát.

Másrészt az ÁFA csalások igen kemény, piacár-letörő hatással bírnak, hiszen az „üzleti haszon” nem a tényleges nettó vételi és eladási árak közti különbségből adódik, hanem a be nem fizetett áfából. Ezért az ÁFA csalók érdeke az, hogy minél nagyobb mennyiségben forgalmazzanak, ugyanis ez vonja maga után a megszerzett ÁFA volumenének növekedését. Mivel a nagy forgalom és nem az olcsó vásárlás és a drága eladás a cél, ezért az ÁFA tartalom terhére az áfa csalók bármilyen termék esetében könnyen tudnak alacsony árakat produkálni, ebből következik, hogy ők tudják a legjobb árat adni az áruért, a másik oldalon pedig ők tudnak a legolcsóbban eladni. Ezt olyan mértékben teszik, hogy azzal már képesek befolyásolni az érintett szektorok árképzését, ami több vállalkozás drasztikus leépüléséhez vagy megszűnéséhez is vezethet, hiszen hátrányosan érinti őket a beszerzési árak növekedésével párosuló eladási ár csökkenése. Viszont a másik oldalon lévő végfelhasználó pedig örül az alacsony áraknak.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

7.2. Magánnyomozó alkalmazásának előnyei

A következőekben arra szeretnék kitérni, hogy melyek azok a termékek, amelyek a legkedveltebbek az ÁFA csalók körében. A leggyakrabban az alapvető fogyasztási cikkekkel kapcsolatban követik el, úgymint a cukor, a liszt, a tej, a gabona vagy éppen a hús. Azért ezekkel a termékekkel követik el a csalásokat, mert ezeknek a fogyasztási cikkeknek folyamatosan nagy forgalmuk van és szinte állandó és nagyon érzékeny felvevőpiacuk, így már az árak minimális csökkentése is elegendő a forgalom hatékony gyorsításához. A másik ok, amiért ezeket a termékeket részesítik előnyben a csalás résztvevői az az, hogy ezeknek a termékeknek nincs „rendszer”, tehát nincs egyedi azonosítójuk, így nem vagy csak nagyon nehezen követhető végig az útjuk. Ez azonban nem csak ezen alapvető fogyasztási cikkekre igaz, hanem a kereskedelemben szerepet játszó termékek, mint például a műszaki cikkek, a faáru, a fém alapanyagok vagy éppen a számítástechnikai alkatrészek esetében is.

Felmerülhet a kérdés, hogy miért bízunk meg e bűncselekmények esetében magánnyomozót, ha a hivatalos szervek már nyomoznak vagy rövid időn belül nyomozni fognak az ügyben? A válasz nagyon egyszerű. Azért érdemes felkeresni egy magánnyomozót, mert sem az adóhatóság, sem a rendőrség szempontjai nem esnek egybe teljes mértékben az ilyen ügyek kárvallottjainak jogos érdekeivel. Hiszen ha a hatóság végzi a nyomozást, akkor az elsődleges célja a hatóságnak mindig a bűncselekmény körülményeinek tisztázása, az elkövetők azonosítása, felkutatása és a felelősségük mértékének megállapítása és csak ez után következik a kármegtérülés kérdése, de ebben az esetben is először az államot ért kár megtérülése az elsődleges és csak ezt követően kerülhet szóba az egyéb károsultakat ért kár. Itt fontos megjegyezni, hogy az államot ért kár sem szokott teljes egészében megtérülni, így hatékony segítség nélkül elég kicsi az esélye annak, hogy az ilyen ügyekbe keveredett egyébként legálisan és törvénytisztelő módon működő gazdasági társaságok veszteség nélkül úszhassák meg ezen ügyleteket.

Ezenkívül további érv, hogy az állami nyomozó hatóságok az érintett legális cégeket nem sértettként, hanem egyéb érdekelt félként, rosszabb esetben pedig a bűncselekmény részeseként kezelik. Elég gyakori ugyanis, hogy egy gazdálkodó társaságot egyetlen –és

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

általában az ÁFA csalók által megvesztegetett- dolgozója által betöltött szereppel azonosítják, és ebből adódóan vizsgálják a gazdasági társaság büntetőjogi felelősségét is. Márpedig ebben az esetben szóba sem kerülhet sor a gazdasági társaság kárának megtérülésére. Arról nem is beszélve, hogy gyakran még a gazdasági társaság szerepének tisztázása is igen komoly magánnyomozói tevékenységet kíván. További nehézségi tényezőként beszélhetünk az eljárási határidőkről, melyek kötik az adóhatóságot és az állami nyomozó szerveket, az állami szervek leterheltségéről, valamint a külföldre futó szálak esetében a jogsegélyek elintézésének elhúzódásáról is. Ezzel szemben a magánnyomozói irodák munkatársai jóval egyszerűbb módon és gyorsabban képesek dolgozni külföldön. Természetesen nem végezhetnek hivatalos nyomozati cselekményeket, de tanúkat kutathatnak fel és irányíthatnak a hatósághoz, nyilatkozatokat vehetnek fel, fényképfelvételek készíthetnek és még számos olyan tevékenységet végezhetnek, mellyel hozzájárulhatnak az állami nyomozó hatóságok tevékenységének megkönnyítésében és mellyel eredményesebbé tehetik a büntetőeljárásokat. A magánnyomozói irodák jóval rugalmasabb és gyorsabb reagálása egy-egy felmerülő információra egyértelműen abból adódik, hogy ezen irodák ügyfélközpontú szemlélettel bírnak a leterhelt állami szervekkel ellentétben. Tehát a magánnyomozó irodák képesek az egyedi igényekhez igazodni és egy-egy ügyre jóval nagyobb időt, energiát és figyelmet fordítani, mint az állami nyomozó hatóságok leterhelt gépezete. Ez azonban nem jelenti azt, hogy akármelyik is helyettesíthetné a másikat, inkább az együttműködésükben látom a megoldás kulcsát.

A jelenleg virágkorukat élő ÁFA csalások csakúgy, mint a hozzájuk kapcsolódó járulékos bűncselekmények rengeteg kárt okoznak a legális gazdasági tevékenységet folytató cégeknek. Ehhez képest azonban eltörpül a magánnyomozó irodák bevonása az efféle ügyek vizsgálatába és nyomozásába, ami egy sajnálatos tény, hiszen ha az ilyen ügyekben szélesebb körben kerülne sor a magándetektívek igénybevételére, akkor talán az ÁFA csalásokban érintett legális gazdasági szereplők jóval, nagyobb hatásokkal érvényesíthetnék jogos érdekeiket és ezáltal az ily módon őket érő károk jelentősebb mértékben térülhetnének meg vagy mérsékelhetőbbek lennének.

Azonban ha magánnyomozót szeretnénk alkalmazni egy állami szerv munkája segítése során, főleg a jelen esetben tárgyalandó ÁFA csalások körében, akkor felmerülnek egyes kérdések. Először is az, hogy vajon hogyan jöhet létre az együttműködés egy állami szerv, jelen esetben

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

a NAV és egy magánnyomozó között egy konkrét ÁFA csalásos ügy felderítése érdekében. A következő nagy dilemma, hogy vajon egy felderítéssel induló ügy kapcsán, hogy kaphatna jogosultságot a magánnyomozó, hiszen még a felderítők közül is csak annak van jogosultsága minősített adatot tartalmazó ügyek betekintésébe, akié az ügy, illetve akinek a munkája ellátásához van szüksége bizonyos információra az adott ügy vonatkozásában és akkor is csak a munkája ellátásához szükséges mértékben. Ebből egyértelműen látszik, hogy az együttműködés megvalósítása komoly adatvédelmi szabályokba ütközik.

Véleményem szerint az jelenthetné a megoldást az együttműködés megvalósítása kapcsán, ha az ilyen bűncselekmények nyomozására szakosodott magánnyomozó is átesne a legmagasabb szintű megbízhatósági vizsgálatokon, titoktartási nyilatkozat aláírásán és annak megsértése esetén számba vehető büntetőjogi szankciókról való tájékoztatáson. Továbbá munkáját is csak az illetékes felderítő szerv illetékes vezetőjével történő egyeztetést követően kezdhethet meg és csupán olyan módon és mértékben, ahogy azt számára az adott vezető engedélyezi. Így elképzelésem szerint létrejöhetne egy egymást segítő és kiegészítő együttműködés, melynek során a magánnyomozó korlátozva lenne a munkája ellátásában, azonban nagyban hozzá tudna járulni a felderítő munka sikeréhez. Díjazását illetően felmerülhet a kérdés, hogy ha a NAV munkáját segíti, akkor tőle is kapja a fizetését? A válaszom természetesen nem. Továbbra is a megbízótól kapná a díjazását, de úgy vélem, hogy így is megérné az adott ügyben érintett összes résztvevő számára, hiszen a magánnyomozó segítségével előmozdíthatná és gyorsíthatná a NAV munkáját, mivel ő nincs úgy leterhelve és nem sürgetik úgy a futó ügyek határideje, mint az állami szervet. A magánnyomozó, ha úgy adódik, egyszerre csak egy ügyre koncentrál. Segítségével tehát nem csak a megbízó gazdasági szereplőnek kerül meg hamarabb a kára, hanem az államnak is, amiért elképzelésem szerint külön díjazásban nem részesülne. Azonban megmaradna számára az elismerés az állami szerv részéről, ha jól végezte a munka rá eső részét. Ezáltal kialakulhatna egy állandó, megbízható kör a magánnyomozók világából, akikkel, ha úgy adódik a felderítő szerv bizalommal veszi fel a kapcsolatot.

8. ÁFA CSALÁSOK ESETÉBEN SZÁMBA VEHETŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

8.1. Javaslataim

Véleményem szerint az ÁFA csalások hatékonyabb felderítéséhez szükség lenne az adóhatóság és a nyomozóhatóság teljes mértékű együttműködésére, továbbá közös számítógépes rendszerek létrehozására, mivel a nyomozó hatóság az ÁFA bevallásokat sem tudja megtekinteni. Ezenfelül a házkutatások alkalmával további problémaként jelentkezhet, hogy a nyomozó hatóság nem tudja előzetesen megnézni azt, hogy éppen melyik céget vizsgálja az adóhatóság, így sokszor feleslegesen mennek ki házkutatni a nyomozók, mert az adóhatóság már elvitte a szükséges iratokat. Ha viszont lenne egy közös rendszer, akkor meg lehetne spórolni az elvesztegetett időt, pénzt és kellemetlenséget, ezáltal pedig nemcsak hatékonyabb, de gyorsabb is lehetne a nyomozati munka. További ötletként említeném meg, hogy a lefoglalt iratok esetében is így kellene eljárni, mert ez is nagyban hozzájárulna a hatóságok munkájának megkönnyítéséhez és gyorsabbá tételéhez. Persze tudom, hogy a fentiek megvalósításának nagymértékű akadálya a személyes adatok védelméhez fűződő érdek. Véleményem szerint ezt a problémát úgy kellene megoldani, hogy az adóhatóság részére nem kellene nagyobb körű hozzáférési lehetőséget biztosítani a jelenleginél, hiszen a közös számítógépes rendszerek hiánya a nyomozóhatóság oldaláról jelent nagyobb problémát. Azonban a nyomozó hatóság részére szélesíteni kellene a hozzáférési jogosultságot a fent említett érvek miatt. Ezzel kapcsolatban is felmerülhet egy dilemma, mégpedig az, hogy milyen jogon nézhet bele nyomozóhatóság pl: a törvénytisztelő állampolgárok adóbevallásaiba? Ezt meglátásom szerint úgy lehetne csak megoldani, hogyha a számítógépes rendszerbe személyre lehetne rákeresni és a kereséseket rögzítené a rendszer, tehát egy jövőbeni ellenőrzés alkalmával egyből kitűnne, hogy jogosulatlanul tekintettek-e meg bizonyos adatot a nyomozók vagy sem.

Az ÁFA csalásokkal szembeni küzdelemben a meglátásom szerint szintén eredményre vezető lenne, ha az adóbevallás mellé az érintett személyek átlátható és egységesített formában beküldenék az ÁFA-analitikájukat, természetesen az adóbevallással megegyező

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

adattartalommal, ami gyors összehasonlítást tenné lehetővé és egyből kiderülne, hogy ki kinek számlázik. Ez a gondolat már 2002-ben felmerült az akkori Vám-és Pénzügyőrségnél, de sajnos előrelépés nem történt a megvalósítása érdekében.

További megoldási lehetőségként tartom számon az ÁFA regisztráció előtti ellenőrzéseket, amely megakadályozhatná a már eleve adócsalásra létrejött vállalkozások elszaporodását. Ezek az ellenőrzések különösen fontosak lennének Magyarországon, hiszen a csaló cégek olyan országokban próbálnak ténykedni, ahol könnyű adószámot szerezni és ahol sok adózó van, mert akkor az adóhivatal leterhelt és ennek köszönhetően kisebb a lebukás veszélye is. Nem szabadna engedni olyan cégek alapítását, amelyek nyilvánvalóan csalásra épülnek. Ezért az induló cégekre jobban oda kellene figyelni. Ellenőrizni kellene a személyi-és tárgyi feltételek meglétét, az üzleti tervet, hozzáértő személyek részvételét. Az alapításhoz feltételként elő kellene írni egy folyamatosan elérhető ügyvezetőt. Az elején meg kellene nézni, hogy ki alapíthat céget, hogy hogyan működnek, tehát figyelni kellene a haszonkulcsukat.

Már eleve gyanús, ha nem található tárgyi eszköz, ha mindent fuvaroztat, ha fiktív a cím, ha hajléktalan, halálos beteg vagy éppen külföldi az ügyvezető, továbbá székhelyszolgáltató esetén. A legnehezebb bebizonyítani, hogy nincs olyan áru, amit ők az iratokon feltűntettek.

Megoldásként említeném meg a vonatkozó jogszabályok egyszerűsítését, mindenki számára átláthatóvá tételét. „Mindenki” alatt értem a hatóságokat és a polgárokat egyaránt. A meglévő jogszabályok túlbonyolítottak, sok a kiskapu és rendkívül sok visszautalást tartalmaznak, például ilyen a jelenlegi ÁFA törvény is.³⁸ Ezenkívül további nehézséget jelent a jogszabályok követhetetlen változása is.

A csalások felderítésének további nehezítő tényezője az, hogy Magyarországon az újonnan alakult társaságok negyedévente kötelesek bevallást tenni, így az adóellenőrök nem tudják elvégezni a bevallással még le nem zárt időszak revízióját. Így ez az ellenőrzési módszer nagymértékben csökkenti a nyomon követhetőséget. A csaló cégek ugyanis csak néhány hétre bukkannak fel az értékesítési láncban és az adóhatóság csak jóval később észleli, hogy gond

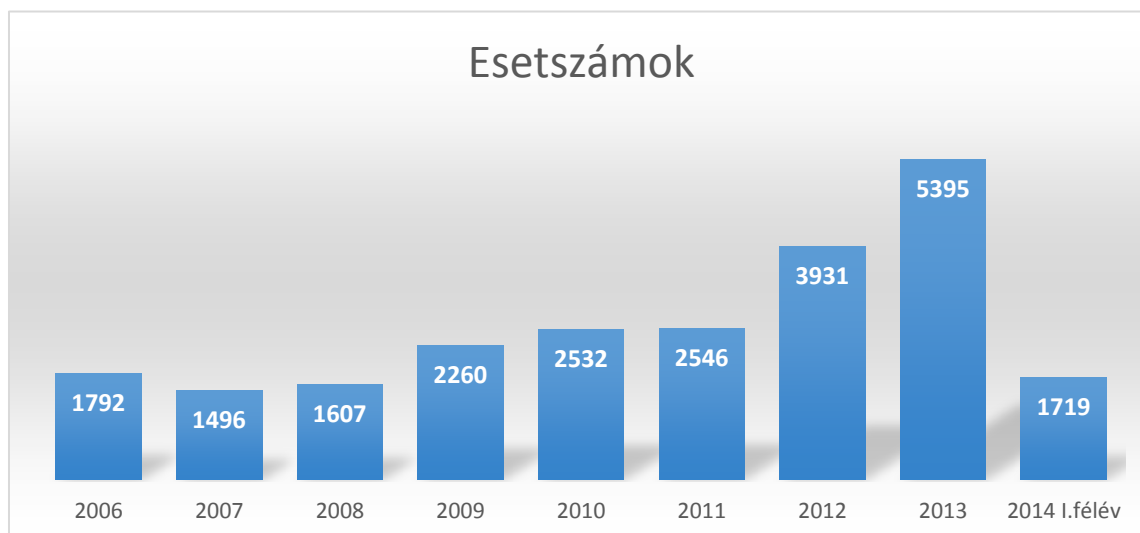
³⁸ Az általános forgalmi adóról szóló 2007.évi CXXVII. törvény

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BŰNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

van a társasággal. Ekkor pedig már a kibocsátott fiktív számlák miatt kárt szenvedett a költségvetés.³⁹

**8.2. Statisztikai adatok általános forgalmi adóra elkövetett adócsalásról,
költségvetési csalásról⁴⁰**

A fent említett megoldási lehetőségeken felül további lehetőségként tartom számon az ÁFA kulcs mértékének csökkentését is, amelyet a következőekben statisztikai adatokkal kívánok alátámasztani.

1. számú ábra (adatforrás: 6. számú melléklet)

Az 1. számú ábra alapján látható, hogy 2006-2008-ig terjedően az általános forgalmi adóra elkövetett adócsalás nem érte el a kétezres esetszámot, míg 2009-től kezdődően kétezer feletti esetszámról beszélhetünk egészen 2012-ig, amikor is háromezer fölé ugrott az áfára elkövetett költségvetési csalások száma. Majd 2013-ban ötezer esetszámot meghaladó ügyről beszélhetünk.

Ezen diagram segítségével egyértelműen levonható az a következtetés, hogy az áfa kulcsok növekedésével egyenes arányban nőttek az erre irányuló adócsalások, költségvetési csalások

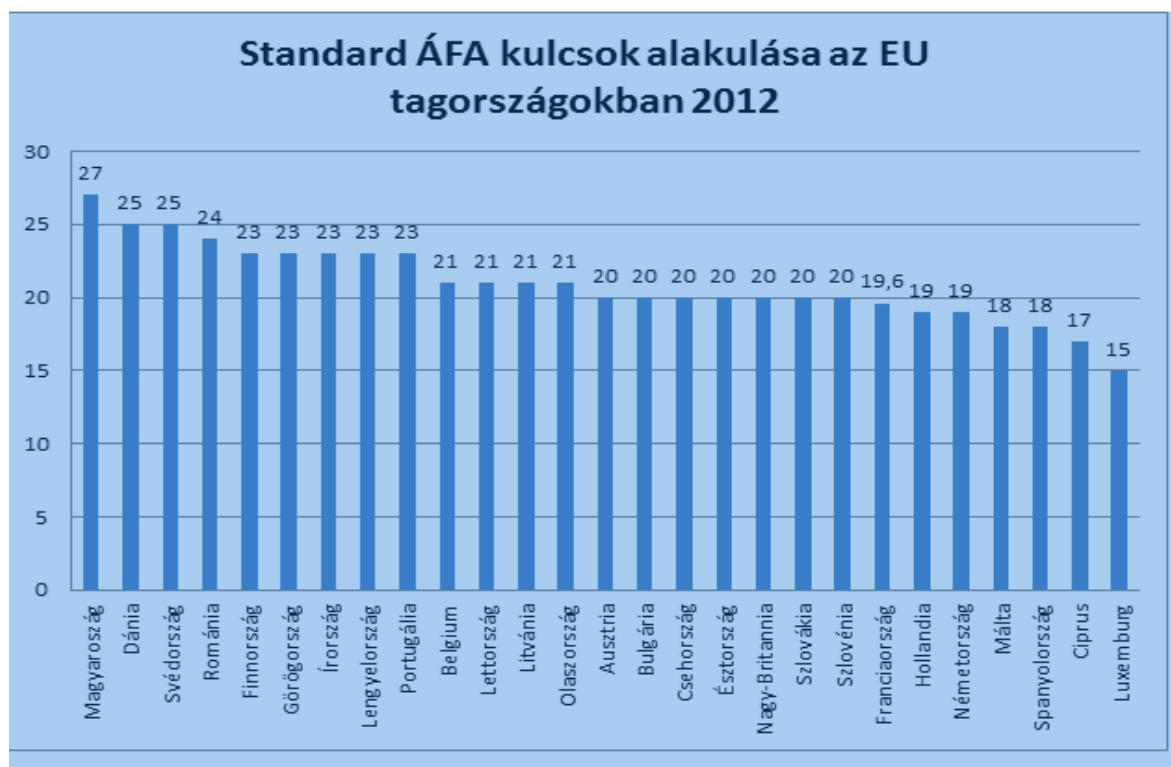
³⁹ Revizori tréning- nemzetközi Áfa- vizsgálati módszertan jegyzet (2011) www.nav.gov.hu

⁴⁰ NAV BF Bünyügyi Főigazgatósága Bünyügyi Elemző Értékelő Osztály

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

esetszámai is. Hiszen 2009. július 1-jétől emelték 20%-ról 25%-ra az áfa kulcs mértékét, amikor is az addigi kétezer alatti ügyszám kétezer fölé ugrott. Majd ehhez hasonló növekedés tapasztalható 2012-től is. 2012. január 1-jétől az addigi 25%-os áfa kulcsot 27%-ra emelték. Ezen évtől kezdődően háromezer fölé ugrottak az esetszámok.

Tehát következtetésként az vonható le, hogy az áfa kulcs mértéke és az áfára irányuló adócsalások, költségvetési csalások esetszámai növekedése összefüggésben áll. Továbbá, ha megnézzük az Európai Unió tagállamai áfa kulcsának mértékét, akkor láthatjuk, hogy Magyarországon a legmagasabb.⁴¹

2. számú ábra

Véleményem szerint megoldást jelenthetne az is a csalások jelentős mérséklésében, ha **Magyarországon jelentősen csökkentenék az áfa kulcs mértékét**. A külföldi tapasztalatok szerint 10-15%-os ÁFA terhelés esetén drasztikusan csökkent az ÁFA manipulációk száma.

⁴¹ <http://tudastar.elelmiszerklub.hu/2012/09/afa-kulcsok-alakulasa-az-eu.html>

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

ÖSSZEGZÉS

Dolgozatom egy rendkívül összetett és tág témakört dolgoz fel, melyet igyekeztem mindenki számára érthető és érdekes formába öltetni.

Véleményem szerint az áfa csalások felderítése során felmerülő problémák hatékony megoldására fokozott figyelmet kell, és kellene szentelni. Hiszen ahogyan azt az előszóban is megemlítem, mindannyiunk érdeke, hogy megoldást találjunk e problémára, mivel a költségvetés az ország minden polgárát közvetlenül érinti. Továbbá nemzetközi érdek is fűződik a probléma megoldásához, hiszen az Unió közös kassza tagállami befizetéseinek egy jelentős része, nagyjából tíz százaléka az általános forgalmi adóból jön be.

Remélem, hogy a probléma megoldására felvetett javaslataim mélyebb gondolkodásra készíteti az olvasókat és felkeltik a hallgatók figyelmét is a téma iránt. Véleményem szerint egy tudományos diákköri dolgozat esetében az egyik legfontosabb szempont, hogy a még tapasztalattal nem rendelkező hallgatók érdeklődését a témára tereljem és gondolkodásra készítsem őket, hiszen lehet, hogy majd éppen ők lesznek azok, akik e problémát a jövőben megoldják.

Dolgozatom írása során rengeteg hasznos információval és szakmai tapasztalattal gazdagodtam, amelyeket úgy vélem, hogy a jövőbeni pénzügynyomozói munkám során biztosan kamatoztatni tudok.

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

FORRÁSJEGYZÉK

Könyvjegyzék:

- Ilonka Mária (2004): Az adózás története az őskortól napjainkig, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Dr. Herich György (2011): Adótan, PENTA UNIÓ Zrt. Budapest
- Galántainé Máté Zsuzsanna (2004): Adó (rendszer) tan EU konform magyar adók, AULA Kiadó Kft. Budapest
- Pilch Jenő (1998): A hírszerzés és kémkedés története I-II. Kassák Kiadó Budapest
- Finszter Géza: A titkos információgyűjtés szabályozása a hatályos jogban. Kriminológiai tanulmányok OKRI kiadványa Budapest 2000.
- Burján Ákos-Sándorné Új Éva-Sztanó Imréné-Vigvári András (2012): Adótani Alapok, SALDO Kiadó
- Blaskó Béla- Hautzinger Zoltán- Madai Sándor- Pallagi Anikó- Polt Péter- Schubauer László (2013): Büntetőjog Különös Rész II. Rejtjel Kiadó, Budapest
- Lantos Mihály (2012): A bűnügyi hírszerzés története, Nemzeti Közszerzői Egyetem, 2012

Jegyzetek:

- Revizori tréning-nemzetközi Áfa-vizsgálati módszertan (2011) Nemzeti Adó- és Vámhivatal
- Pénzügyi szakosító tanfolyam (bűnügyi szak): „Az adóellenőrzés gyakorlata” Adóigazgatási együttműködés az EU-n belül (2014) Nemzeti Adó- és Vámhivatal Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete Adóügyi és Pénzügyőri Iskola

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

- Pénzügyőri szakosító tanfolyam (bűnügyi szak): Szervezett Áfa csalások az Európai Unióban (2014) Nemzeti Adó-és Vámhivatal Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete Adóügyi és Pénzügyőri Iskola
- Pénzügyőri szakosító tanfolyam (bűnügyi szak): Nemzetközi adóigazgatási együttműködés; Csalási mechanizmusok közös vonásai; Költségvetési csalás (2014)

Folyóiratok:

- Adóvilág XIII. Évfolyam 09. szám (2009. augusztus): Láncolatos és carousel ügyletek feltárásának tapasztalatai
- Adóvilág XIII. Évfolyam 06. szám (2009.május): Egy hatékony fegyver a milliárdos adócsalások elleni küzdelemben
- Belügyi szemle (2013/11.): Pándi Ákos Az áfacsalásokkal kapcsolatos magánnyomozásokról

Jogszabályok:

- 2007.évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról
- 1990.évi X törvény a különleges titkosszolgálati eszközök és módszerek engedélyezésének átmeneti szabályozásáról
- A minisztertanács 26/1990.(II.14.) számú rendelete a nemzetbiztonsági feladatok ellátásának átmeneti szabályozásáról
- 1994.évi XXXIV. törvény a rendőrségről
- 1995.évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról
- 1998.évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
- 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről
- 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról
- 2012.évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2010.évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó-és Vámhivatalról

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

- 273/2010. (XII.9.) Korm. rendelet a Nemzeti Adó-és Vámhivatal szervezetéről és az egyes szervek kijelöléséről

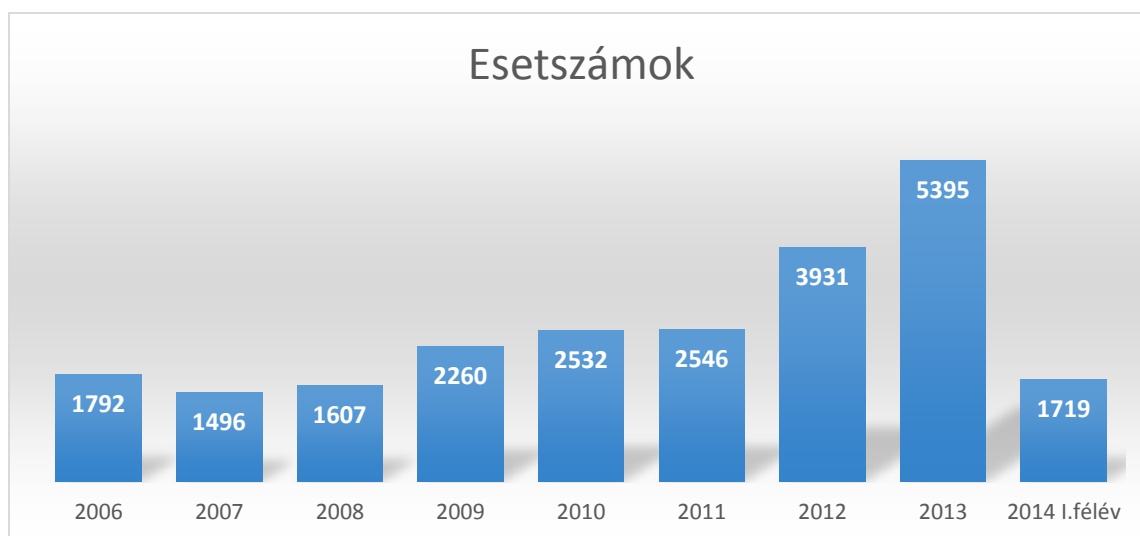
Internet:

- http://www.afaprogramozas.hu/afa_tortenet.php
- <http://www.fibra.org/afa-avagy-hogyan-tegyunk-tonkre-egy-orszagot>
- http://index.hu/gazdasag/2013/01/03/25_eves_az_adorendszer/
- http://www.ksh.hu/statszemle_archive/1997/1997_01/1997_01_045.pdf
- <http://www.fibra.org/afa-avagy-hogyan-tegyunk-tonkre-egy-orszagot>
- <http://www.debreceiiteltotabla.hu/doc/bunteto/TitkosAdatgyujtes.pdf>
- <http://www.piacutatasok.hu/2013/01/afa-kulcsok-az-europai-unioban-2013.html>
- <http://nav.gov.hu/data/cms28657/intcikk0706.pdf>
- http://afatoprengo.blog.hu/2014/02/23/az_amerikai_afa
- http://vezinfoklub.hu/cikkek/a_gazdasagi_esemenyek_valodisaganak_vizsgalat_a
- <http://www.nav.gov.hu/nav/bunugy/buncselekmenyek/buncselekmenyek.html>
- <http://www.drszeiler.hu/hu/szolgalatasaink/buntetojogi-kepviselet-gazdasagi-buncselekmenyek>
- <http://index.hu/gazdasag/2013/12/10/afa/>

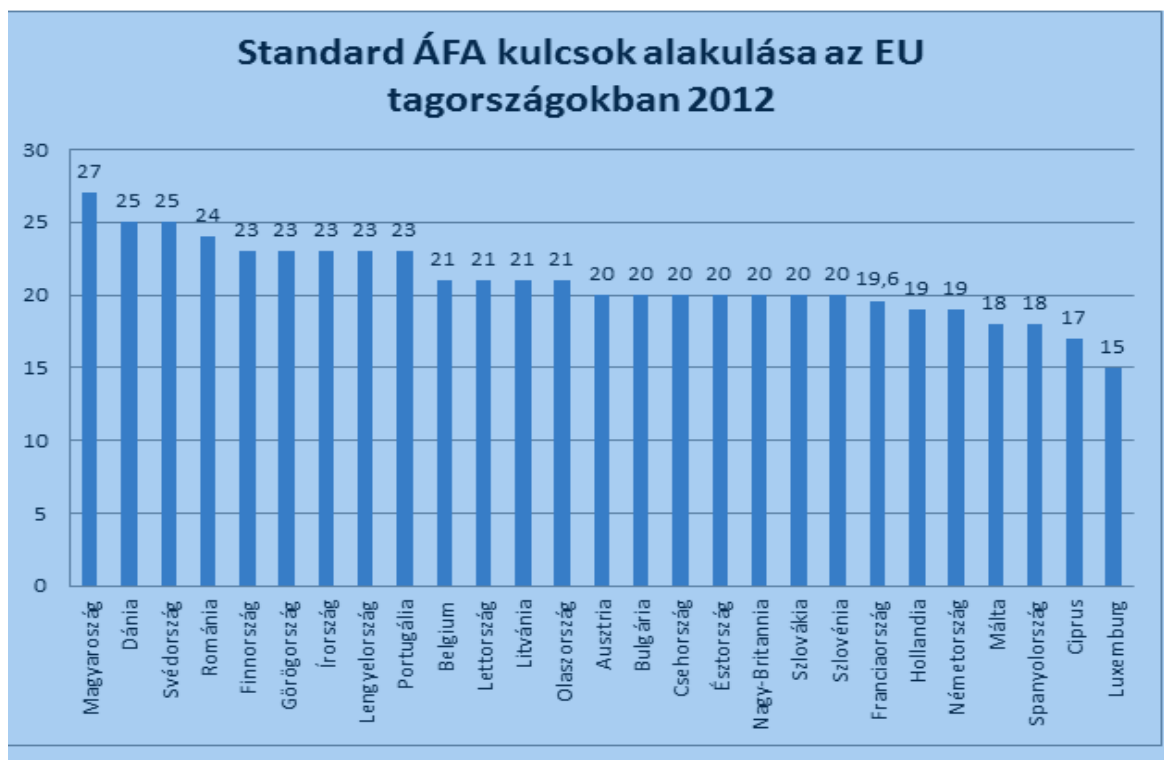
**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDESZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BŰNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Esetszámok adócsalás (2009-ig), költségvetési csalás vonatkozásában

2. ábra: Standard ÁFA kulcsok alakulása az EU tagországokban 2012

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

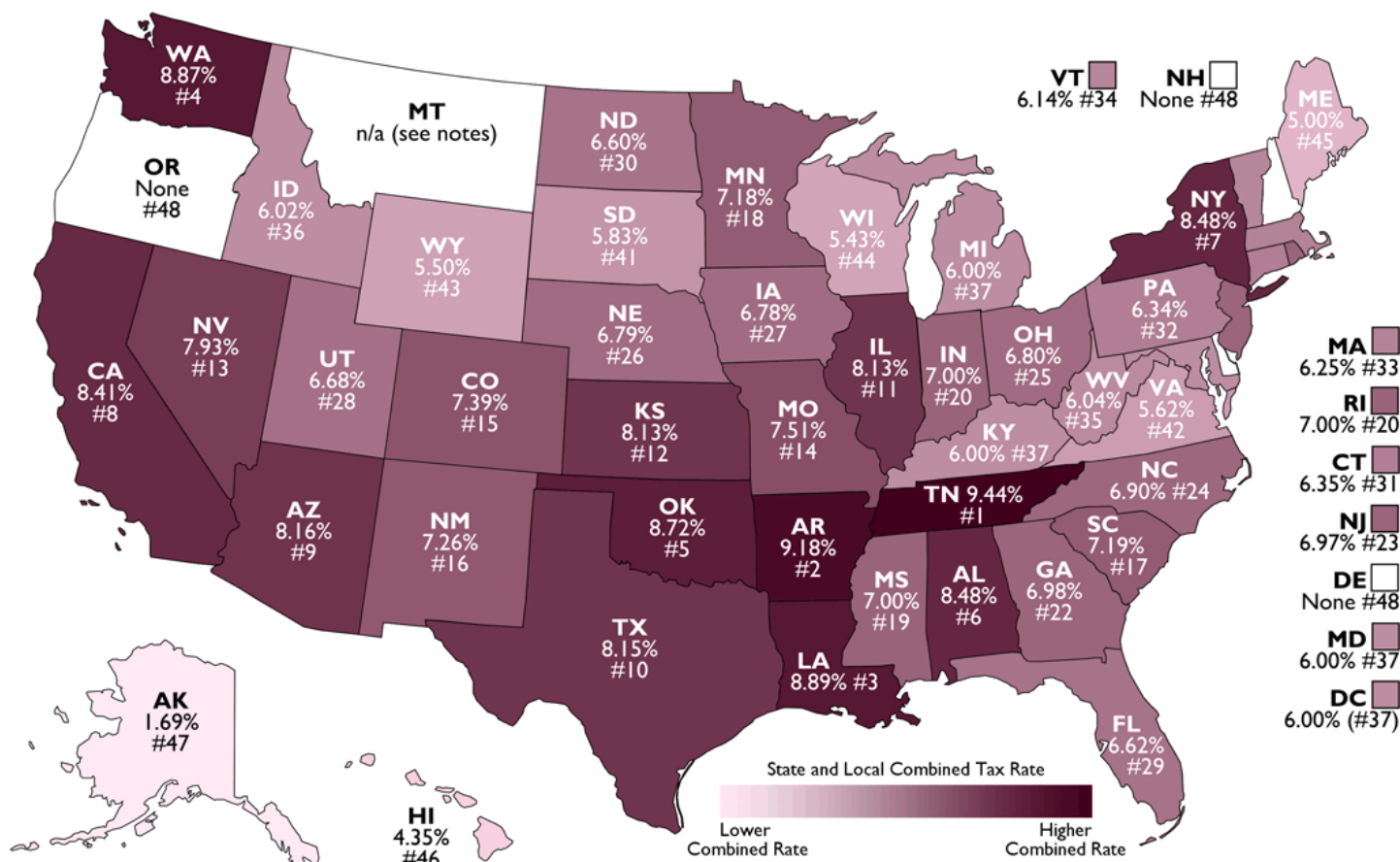
MELLÉKLETEK

A mellékletek tartalma:

- 1. számú melléklet:** Az USA államaiban előírt áfa
- 2. számú melléklet:** Fogyasztási adók, áfa és egyéb bevételek aránya a magyar központi költségvetésen belül (2013)
- 3. számú melléklet:** VIES (VAT Information Exchange System) - Áfa információs rendszer
- 4. számú melléklet:** A világ adó mutatója
- 5. számú melléklet:** Áfa-kulcsok az Európai Unióban 2013
- 6. számú melléklet:** Statisztika adócsalásról, költségvetési csalásról
- 7. számú melléklet:** Ábra az esettanulmányhoz

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

Combined State and Local Sales Tax Rates

Sources: Sales Tax Clearinghouse; Tax Foundation calculations; state revenue department websites

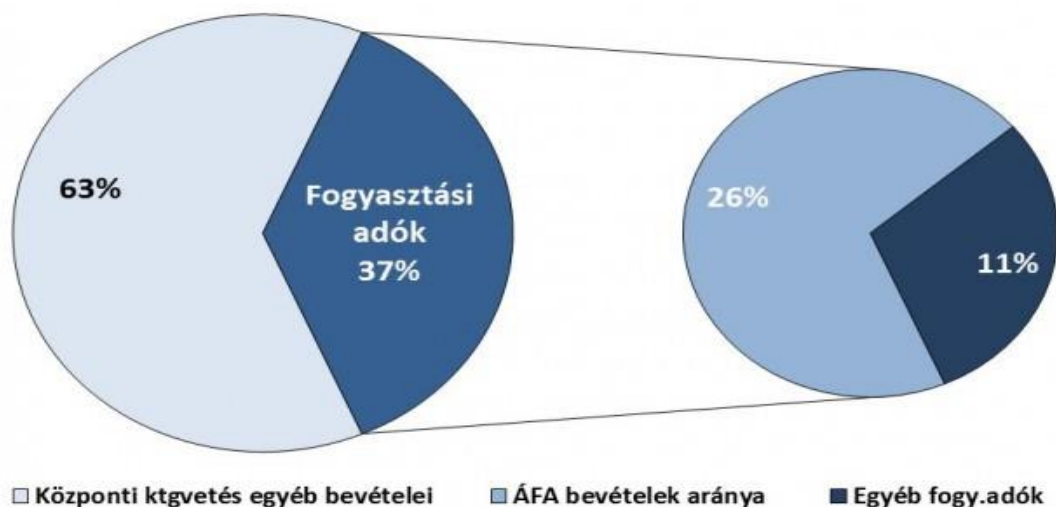
Notes: Three states levy mandatory, statewide, local add-on sales taxes at the state level: CA (1%), UT (1.25%), VA (1%). The sales taxes in Hawaii, New Mexico and South Dakota have broad bases that include many services. Due to data limitations, map does not include sales tax data for Montana. Some counties in New Jersey are not subject to statewide sales tax rates and collect a local rate of 3.5%.
Published August 26, 2013. Data updated July 1, 2013.

taxfoundation.org/maps

1. számú melléklet

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA**

**Fogyasztási adók, áfa és egyéb bevételek aránya a magyar
központi költségvetésen belül (2013)**

2. számú melléklet

Két pasi meg egy kicsi x VIES x

ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=hu

Google Alkalmazások f Google YouTube Kowalsky meg a ... Children of Dista... Children of Dista... Children of Distance... NAV - A NAV bünüg... How To Make A Sw...

Kapcsolat | Search | Legal Notice | Hungarian (hu)

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Európai Bizottság

Európai Bizottság > Taxation and Customs Union > VIES

About us | Online Databases | Tenders & Grants | FAQ | Subscribe to newflash | What's New ? | Sitemap

VAT Validation
Technical Information
FAQ (Leggyakoribb kérdések)
Segítség
Ezen szolgáltatáshoz kapcsolódó speciális felelősség-kizárás

VIES - Közösségi adószám-megerősítés

Ön itt az Európai Közösség bármely tagállamában kiadott közösségi adószám érvényességét ellenőrizheti. A legördülő sáv segítségével válassza ki a megfelelő tagállamot, majd ezt követően gépelje be a megerősítettet kívánt számot.

Tagállam: --

Közösségi adószám:

A lekérdező tagállama: --

Közösségi adószám:

Ellenőrzés

Vies On-The-Web v4.2.0 | Top

3. számú melléklet

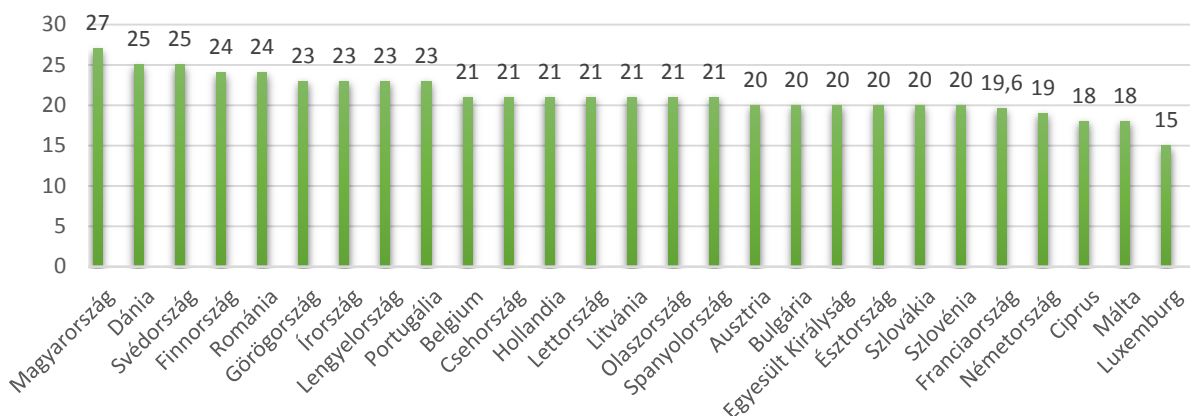
XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SEKCIÓ
AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRA ELKÖVETETT KÖLTSÉGVETÉSI
CSALÁS BÜNTETT FELDERÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS VÁZLATA

World Tax Index (WTI)													
country/year	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Australia	0,61	0,57	0,57	0,60	0,59	0,61	0,60	0,60	0,59	0,55	0,55	0,56	0,55
Austria	0,55	0,56	0,57	0,57	0,58	0,57	0,57	0,58	0,59	0,56	0,55	0,57	0,58
Belgium	0,66	0,66	0,67	0,66	0,67	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,67	0,67	0,64
Canada	0,51	0,51	0,50	0,50	0,49	0,49	0,49	0,48	0,46	0,44	0,44	0,44	0,36
Chile	0,46	0,46	0,42	0,41	0,39	0,40	0,39	0,40	0,40	0,38	0,36	0,41	0,47
Czech Republic	0,52	0,53	0,53	0,56	0,52	0,47	0,45	0,47	0,48	0,43	0,43	0,48	0,49
Denmark	0,83	0,84	0,84	0,84	0,84	0,83	0,83	0,83	0,83	0,82	0,80	0,80	0,77
Estonia	0,51	0,51	0,52	0,52	0,52	0,51	0,49	0,50	0,49	0,55	0,53	0,53	0,50
Finland	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	0,60	0,61	0,61	0,60	0,59	0,59	0,58
France	0,55	0,52	0,52	0,54	0,53	0,54	0,51	0,52	0,53	0,51	0,50	0,54	0,51
Germany	0,61	0,52	0,52	0,55	0,54	0,55	0,54	0,56	0,46	0,42	0,40	0,44	0,44
Greece	0,58	0,57	0,56	0,58	0,59	0,57	0,55	0,51	0,51	0,47	0,44	0,50	0,49
Hungary	0,62	0,63	0,63	0,63	0,63	0,64	0,56	0,56	0,58	0,59	0,64	0,66	0,68
Iceland	0,63	0,63	0,61	0,61	0,62	0,63	0,62	0,62	0,61	0,60	0,63	0,63	0,62
Ireland	0,46	0,43	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,37	0,38	0,42	0,42
Israel	0,51	0,51	0,50	0,49	0,49	0,50	0,47	0,47	0,45	0,43	0,43	0,42	0,40
Italy	0,54	0,54	0,55	0,55	0,55	0,54	0,54	0,55	0,51	0,50	0,50	0,47	0,49
Japan	0,41	0,42	0,42	0,41	0,41	0,41	0,42	0,42	0,42	0,39	0,39	0,42	0,42
Korea	0,43	0,44	0,42	0,45	0,43	0,43	0,43	0,45	0,45	0,37	0,37	0,39	0,35
Luxembourg	0,53	0,52	0,51	0,51	0,52	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,49	0,48	0,53
Mexico	0,39	0,41	0,43	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,44	0,45	0,50	0,48
Netherlands	0,57	0,60	0,61	0,62	0,62	0,62	0,61	0,60	0,60	0,59	0,58	0,59	0,59
New Zealand	0,49	0,50	0,50	0,51	0,52	0,53	0,53	0,54	0,52	0,50	0,49	0,47	0,46
Norway	0,60	0,62	0,61	0,61	0,62	0,61	0,62	0,64	0,64	0,64	0,63	0,61	0,60
Poland	0,55	0,55	0,55	0,56	0,53	0,54	0,54	0,54	0,53	0,52	0,51	0,55	0,53
Portugal	0,49	0,48	0,48	0,50	0,50	0,50	0,52	0,52	0,52	0,49	0,44	0,46	0,44
Slovakia	0,48	0,48	0,44	0,46	0,43	0,45	0,43	0,44	0,44	0,41	0,40	0,45	0,44
Slovenia	0,56	0,57	0,57	0,58	0,58	0,58	0,57	0,57	0,57	0,57	0,56	0,57	0,56
Spain	0,52	0,52	0,51	0,52	0,53	0,55	0,55	0,55	0,54	0,53	0,53	0,52	0,47
Sweden	0,54	0,55	0,54	0,56	0,56	0,57	0,56	0,54	0,54	0,51	0,50	0,50	0,50
Switzerland	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,38	0,39	0,41	0,36	0,35	0,39	0,39
Turkey	0,62	0,63	0,66	0,68	0,69	0,70	0,69	0,69	0,67	0,68	0,67	0,67	0,63
United Kingdom	0,57	0,56	0,56	0,57	0,57	0,57	0,56	0,57	0,56	0,53	0,52	0,53	0,52
United States	0,49	0,49	0,46	0,47	0,46	0,47	0,47	0,47	0,48	0,43	0,41	0,44	0,44

4. számú melléklet

**XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
HAD-ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZÉKCIÓ**

**Áfa-kulcsok az Európai Unióban
2013**

5. számú melléklet

Esetszám								
2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. I. fé.
1 792	1 496	1 607	2 260	2 532	2 546	3 931	5 395	1 719

Elkövetési érték (Ft)								
2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. I. fé.
29 080	51 654	45 689	75 133	75 013	92 556	100 702	108 431	75 570
283 685	153 952	111 763	726 643	311 634	461 476	754 196	154 848	601 264

Lefoglalt érték (Ft)								
2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. I. fé.
0	10 103	3 908 205	3 317 293	1 300 543	1 483 913	1 974 041	2 838 379	1 071 279
	622 975	714	577	601	936	108	995	745

6. számú melléklet

[illegible]

számú melléklet